

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
polletno 210 Din
celoletno 420 Din
za inozemstvo
mesečno 100 Din

SLOVENECEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III
Rekopisi se ne vračajo, ne frankirano
pismo se ne sprejema! Uredništvo
telefon št. 2030, upravnništvo št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Celovški
račun: Ljubljana šte. 10.650 in 10.345
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Ceneoglasov
1 stolp. peti vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po Din 2-30, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrslica po 10 Din
Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen pondeljke in
dneva po prezniku

Dunaj - sedež Društva narodov?

A. G. Na Dunaju, 14. februarja 1928.

Naše časopisje skrbno beleži vse vesti, ki se zadnje čase pošiljajo v svet o premestitvi Društva narodov iz Zeneve na Dunaj. Ne bo od škode, ako si predložimo skupno sliko tega vprašanja.

Zunanji povod za javne diskusije po svetu je sklep, da si Društvo narodov zgradi za vse svoje namene in potrebe primerno poslopje. — Sprva je bilo res mišljeno, da bo to poslopje stalo v Zenevi, ali čim bolj se bliža čas izvršitve tega sklepa, tem bolj se pojavlja po evropskem časopisju polemika pro in contra zidanju tega poslopja v Zenevi in s tem v zvezi s preselitvijo Društva narodov iz Zeneve v kako bolj primerno evropsko mesto, v Bruselj in še več glasov za — Dunaj. Ako bi že stala ponosna zgradba v švicarskem mestu, potem bi kajpak ne bilo več niti govora o selitvi.

Navadno pa se pri nas temu vprašanju ne pripisuje dovolj pažnje, češ: nihče merodajnih faktorjev v Društvu samem se ne bavi resno s možnostjo take selitve na Dunaj, tudi avstrijska vlada ni storila v tem pogledu prav nikakega koraka itd.

Toda nič bi ne bilo bolj zgrešeno kot gledati malomarno na to za Evropo važno vprašanje, kajti resnica je, da vsa dosedanja diskusija sicer ne nosi pečata oficijelnih krogov v Društvu narodov, pač pa so to brez vsakega dvoma — »poskusni baloni« — jako merodajnih krogov, ki imajo ta namen, da pripravijo ugodno polje za resno diskusijo in čim skorej se selitev na Dunaj.

Treba vedeti, da ima Društvo narodov ogromen aparat, okroglo 800 uradnikov, od katerih so mnogi prav vplivni gospodje. Koliko je tu rodbin, ki nič kaj rade ne žive v primerno dragi Zenevi, ki poleg dragine ne nudi tišega velikomestnega komforta, kakršnega je na Dunaju v izobilju. — Ali je torej čudno, ako se iz teh uradniških krogov čimdalje bolj pojavljajo glasovi proti zidanju palače v Zenevi, ki bi morda za vedno vezala vse te ljudi na švicarsko mesto? In mnogi visoki uradniki imajo vplivne prijatelje med diplomati, ki imajo v visoki politiki veliko besedo. Zato vse možne intrige proti zidanju palače v Zenevi.

Najmanj dvakrat na leto so plenarne seje, ki privabljajo v Zenevo do 4000 gostov, od katerih se večina tamkaj ne počuti dobro — raje bi preživljali po nekaj tednov na velikem Dunaju. Tudi iz teh krogov najde opore agitacija za Dunaj. Pariški »Excelsior« se je zadnji čas postavil za glasnika vseh teh in takih propagatorjev za selitev na Dunaj in naštevane neštete prednosti Dunaja pred malo Zenevo. — Ne bo treba zidati palače, pravi, kajti dunajski Hofburg ima dovolj prostorov za vse potrebe, a za plenarne seje je tam bivša — poslastica zbornice, ki je že deset let prazna. (Avstrijski Nationalrat zboruje v bivši gosposki zbornici.) Dalje pravi, da se živi na Dunaju precej ceneje kot v zemlji švicarskega franka, kar pada posebno na tehtnico pri delegatih iz držav s slabo valuto; — na Dunaju je bolj urejen železniški, brzojavni in telefonski promet, — tu bi uradništvo Društva narodov uživalo ugodnosti eksteritorialitete, skratka, vse polno dragocenih prednosti. Pa tudi politični momenti so jako važni; kajti dokler ni bilo na Dunaju društvo narodov, bi ne bilo govora o Anschlussu, dasi društvo prav za prav ni nikak prejudice za združenje Avstrije z Nemčijo, — a Dunaj bi kot sedež Društva narodov mogel uspešno paralizirati razne skomine italijansko-madžarskega imperijalizma. — »Wiener-Allgemeine Zeitung« pa od avstrijske strani vabi posebno uradništvo in delegate, da bodo tu veselo živeli v privlačni dunajski družbi.

Avstrijska vlada zatrjuje sicer, da nima z vso tako agitacijo za Dunaj prav nikakega stika, toda tu je dovolj vplivnih krogov, ki se dobro zavedajo, kako ogromne koristi bi imel Dunaj od Društva narodov. Osem sto uradnikov in njih rodbine bi prinašali semkaj tujo valuto, ravno tako do 4000 delegatov in njih spremljevalcev dvakrat na leto ob glavnih zborovanjih. Hoteli, restavracije, kavarne, zabavališča, gledališča, varijeteji, bari itd. — vse bi oživelo — velike trgovine bi dobile novih dobrih odjemnikov, avtomobili bi dobro služili, poštna, telegrafska, telefonska, železniška, tobačna uprava bi imele boljše dohodek — a avstrijska diplomacija bi imela lepše prilike za razne intrige...

Na take in podobne načine se razpravlja ta preselitev na Dunaj z jako zgovorno besedo in agitacija je postala že prav resna, kakor da je to vprašanje res pred odločitvijo.

Velja Vukičević gospodar položaja

Odločitev še ni padla

r Belgrad, 14. febr. (Tel. »Slov.«) Tudi dogodki današnjega dne niso pokvarili vtisa, da so izgledi za obnovev stare vlade ugodni. Radikali so sicer odklonili Davidovičovo zahtevo, da naj bi demokrati dobili notranje ministrstvo, vendar pa so vse ostale njihove zahteve sprejete. O tem je Vukičević obvestil Davidoviča. Ta sestanek je trajal pol ure. Kakor smo se informirali, je potohel ta sestanek v najbolj ljubeznivem in prijateljskem tonu. Vsi politični krogi imajo to impresijo, da sporazum ni nemogoč. To potrjuje sam Davidovič v svoji izjavi, ki jo prinašamo na drugem mestu. On postavlja možnost nadaljnjih pogajanj, kljub temu, da osebno vztraja na svojem stališču. Nekateri krogi sicer mislijo, da bo jutri prišlo v demokratskem klubu do glasovanja in da bo rezultat takšen, da se bodo prekinili vsi razgovori. Če bi nastal ta slučaj, to je, da demokrati ne bi hoteli popustiti v tej zahtevi, ki je za obnovo stare vlade nemogoča, potem bi se završila tudi ta faza krize. Obstaja sicer še možnost, da bi se mogel mandat obrniti na Stjepana Radiča in njegovo stranko — samostojni demokrati so izključeni —, vendar se misli, da po takem nastopu Davidoviča in demokratov preostaja edina možnost: volitve. Politični krogi so prepričani, da bo pri demokratih prevladal zdrav razum in da bodo predpostavili pozitivno in stvarno, državi in ljudstvu toliko potrebno delo v parlamentu, avanturističnim nasvetom Stjepana Radiča in nervoznega Pribičevića.

Dr. Marinković z Vukičevićem

r Belgrad, 15. febr. (Tel. »Slov.«) Pismo, ki ga je poslal dr. Marinković Ljubi Davidoviču, je še vedno predmet razgovorov v političnih krogih in se različno tolmači. Kakor smo zvedeli iz povsem zanesljivega vira, je pismo imelo samo ta namen, da se dr. Marinković zavaruje pred tem, da bi s njim svobodno razpolagal Davidovič, ki je še nedavno v klubu proti njemu nastopal. Na drugi strani je Marinković dal Vukičeviću pristanek, da kljub bolezni ostane v njegovi vladi zunanji minister.

Vukičević se pogaja, dr. Marinković ostane zunanji minister

r Belgrad, 15. febr. (Tel. »Slov.«) Mandatar krone Velja Vukičević je davi najprej sprejel predsednika narodne skupščine dr. Ninka Perića, nato pa načelnika Jugoslovanskega kluba dr. Antona Korošca. Po sestanku z dr. Korošcem se je Vukičević odpeljal na stanovanje dr. Marinkoviča in se z njim do 11 razgovarjal o položaju. Pri tej priliki je dr. Marinković dal Vukičeviću pristanek, da kljub svoji bolezni ostane v njegovi vladi zunanji minister, vendar ne bi ga moral nekdo nadomestovati. Marinkovičeva bolezen je namreč taka, da bo moral oditi na Primorje se zdraviti.

Nato se je Vukičević sestal z Ljubo Davidovičem, ki je o tem sestanku izjavil časnikarjem sledeče: »Razgovarjala sva se o pogojih, ki sem jih sročil stavil. Končno veljavne odgovor bo Vukičević dal zvečer ob 7.« Radikalni klub, ki je bil za ta čas sklican, se ni sestal, ampak se je seja odložila za popoldne ob 5. Davidovič je takoj po sestanku obvestil demokratski klub, da še je vse odložilo za popoldne in da Vukičević v glavnem sprejema vse pogoje, samo glede notranjega ministrtva mora imeti tozadevno dovoljenje kluba.

Velja Vukičević je bil nato sprejet v avdienco. Popoldne ob 5 do 6 se je vršila seja radikalnega kluba. Seji je predsedoval Vukičević.

Le avstrijska vlada se ne zgane iz svoje rezerve, kakor da se je vse to ne tiče. Hudomušneži to ravnodušnost avstrijskih oficijelnih krogov tolmačijo tako, da se ti boje blamaž, ki bi dokazale svetu, kako malo ima vlada besede na Dunaju in v Avstriji sploh v takih vprašanjih, ki bi se dotikala prav neoviranega poslovanja Društva narodov na Dunaju. Tu so vsak hip možni štrajki na poštah, brzojavih, telefonih, železnica in celo po vseh uradih, — moglo bi se dogoditi, da bi razjarjene množice naskočile parlament, kjer bi se ravno vršile plenarne seje in delovanje Društva narodov bi bilo ogroženo, vlada pa nesmrtno blamirana.

Dosedanji »poskusni baloni« so vsa vpra-

ševič in poročal o pogajanjih z dr. Korošcem in dr. Hrasnico, ki sta dala svoj pristanek. Radikalni klub je dr. Korošču in Slovincem priredil ponovno manifestacije. Vukičević je tudi poročal o pogajanjih z Davidovičem, ki odločno zahteva zase notranje ministrstvo. Zato je prepustil klubu, da se izjavi, ali sprejema to zahtevo, ostale zahteve so namreč sprejemljive. Govorili so Ilija Mihajlovič, bivši minister Simonović, Stojanin Pavlovič, dr. Kujundžić, dr. Račić in Tomo Popović. Vsi so se izjavili proti Davidovičevi zahtevi. Naglasili so, da se je radikalna stranka vedro borila za svobodno upravo in za pravice ljudstva. Zato ta Davidovičeva zahteva ni na mestu. Bivši minister Kojić nato predlaga konec debate. Ker so se vsi govorniki izjavili proti tej zahtevi, predlaga, da se ta zahteva soglasno odkloni. Klub je soglasno odklonil to zahtevo.

Po seji se je Vukičević odpeljal ponovno k Marinkoviću. Ob tričetrt na 7 se je vrnil v skupščino in v ministrski sobi sprejel Davidoviča in se skoro pol ure z njim razgovarjal. Ljuba Davidovič je po tem sestanku izjavil časnikarjem: »Radikali ne sprejemajo naših pogojev glede notranjega ministrtva. Povedal sem pa, da tistega, kar oni hočejo, jaz ne morem sprejeti.« Časnikarji: »Ali pomenja to konec pogajanj?« Davidovič: »Tega ne vem. Sedaj grem pred klub. Kar se mene osebno tiče, jaz tega ne sprejemem. Ostaam pri svojem stališču. To pa je samo en glas v klubu. Sedaj grem v klub, da jih obvestim o tem. Za jutri bom sklical sejo kluba, da se o tem izjavi.«

Vukičević - Korošec

Vukičević je takoj odšel v dvor, kjer je bil ponovno sprejet v avdienco, ki je trajala do četrta na 9. Na vprašanje časnikarjev: »Ali so se prekinila pogajanja z demokrati, ali se bodo nadaljevala?«, je Vukičević odgovoril: »Saj vam je Davidovič povedal.« Časnikarji: »On nam je dejal, da ne more odstopiti od svojih zahtev.« Vukičević: »Da, toda je dejal tudi, da bo jutri o tem razpravljaj klub.« Iz dvora se je Vukičević odpeljal v predsedništvo vlade, kjer je imel do 9. ure konferenco z dr. Korošcem. O tej konferenci, kakor običajno, niti eden niti drugi ni dal nobene izjave.

Jutri dopoldne se bo vršila seja demokratskega kluba, na kateri se bo sklenalo o teh pogojih. Nato se ob 11 sestaneja Vukičević in Davidovič. Ob priliki tega sestanka se bo ugotovilo, ali so pogajanja še mogoča ali ne.

Zanimiva kombinacija

r Zagreb, 14. febr. (Tel. »Slov.«) Današnji »Obzor« piše v svojem članku o političnem položaju: Interesantno je, da se v političnih krogih danes pojavlja kombinacija, ki se še ni mogla proveriti, in sicer da naj bi na mesto zunanjega ministra prišel g. dr. Korošec, ako bi dr. Marinković ne pristal na to, da pride v to kombinacijo. Na ta način demokrati ne bi dobili enega portfelja več, temveč bi samo namesto ministrtva zunanjih stvari dobili ministrtvo za notranje zadeve, dočim bi Slovenci dobili ministrtvo za zunanje stvari namesto ministrtva soc. politike. Radikali so za kombinacijo, da dr. Korošec postane minister za zun. stvari. Oni pravijo, da je on to zaslužil s svojim ljubljenim obnašanjem v poslednji krizi, in razen tega smatrajo, da osebnost dr. Korošca popolnoma odgovarja temu položaju.

Zaplemba

r Belgrad, 14. febr. (Tel. »Slov.«) Današnja »Pravda« je bila zaplenjena radi tega, ker je prinesla nekatere Radičeve izjave.

šanja za preselitev že precej razčistili, in sicer jako v prilog Dunaju. Posebno simpatična postaja preselitev na Dunaj tistim državam, ki so zainteresirane zaradi — Anschlussa. Prepričanje je splošno, da bi dalo Društvo narodov Dunaju toliko koristi, da bi bilo vprašanje priključitve postavljeno ad calendae graecas.

Zadnje čase se je tudi nemško časopisje precej opredelilo v tem vprašanju, in sicer v tem smislu, da se ne izreka proti preselitvi, ali pravi, da bi Društvo narogov tudi na Dunaju ne moglo preprečiti priključitve Avstrije k Nemčiji. — Sledil je odgovor iz antantinih držav: da to stališče ni nikaka ovira za preselitev Društva narodov na Dunaj.

Dr. Marx
predsednik nemške vlade, ki je neposredno pred odstopom.

Titulescu hoče isto kot mala antanta

v Paris, 14. febr. (Tel. »Slov.«) Titulescu potuje jutri na Riviero, kjer se bo sestal z dr. Stresemannom. »Temps« piše danes o svrbi Titulescovega potovanja v Rim in Paris, katero bo v bližnjem času nadaljeval tudi v London. Listi pravi, da hoče Titulescu osnovati one osebne odnose, ki bi mogli biti koristni za normalni razvoj ruskega vpliva v evropski politiki. Za Romunijo so v prvi vrsti važni gospodarski odnosi z Italijo in iz romunsko-italijanskega prijateljstva se ne sme sklepati sploh na izpremembo romunske politike. Sporazum med Rimom in Romunijo ni nezdružljiv s pogodbami, sklenjenimi med Romunijo in drugimi državami. Zvestoba Romunije mali antanti je ravno tako trdna kakor zvestoba Franciji. Ohranitev male antante v svrhu ohranitve teritorialnega statusa quo in obstojetih pogodb tvori bistven del romunske politike. To se prav lahko izvede v okvirju evropske solidarnosti. Tako skupno delovanje je baš cilj Titulescu. Na svojem potovanju se hoče prepričati o možnostih, ki bi jih imela taka zunanja akcija Romunije.

Kriza v Berlinu na višku

v Berlin, 14. febr. (Tel. »Slov.«) Kriza koalicije bo najbrže danes prišla do viška. Nocoj bo parlamentarni večer pri državnem predsedniku, k čemur poroča »Deutsche Allgemeine Zeitung«, da se v smislu Hindenburgove želje nadaljujejo prizadevanja, preprečiti nove volitve. Centrum je po vesteh »Lokalanzeigerja« oficijelno vprašal nemško narodno stranko, ali bi bila pripravljena obenem s centrumom izstopiti iz vlade, kar bi pomenilo demisijo kabineta. Odgovor je bil neobvezen. »Germania« označuje danes možnost nadaljnega obstanka koalicije samo v svrhu sprejema proračuna kot »neprijetno skupnost v gotove namene še za gotov čas«, ki bi prišla vpoštev samo tedaj, če bi se proračunska razprava pospešila. Računa se z novimi volitvami na dan 13. maja.

Notiranje dinarskih novčanic v Budimpešti ustavljeno.

v Budimpešta, 14. febr. (Tel. »Slov.«) Madjarska narodna banka je ustavila uradno notiranje dinarskih novčanic, ker se pri obračunih z jugoslovanskimi državnimi železnicami ne sprejemajo dinarske novčаницe, temveč samo za dinar glaseči se čeki ali tuja valuta. Notiranje dinarskih izplačil ostane nadalje. Ustavitev notiranja novčanic ne pomeni prenehanja trgovanja v dinarskih novčanicah, ker bo madjarska narodna banka tudi še nadalje za kritje povpraševanja trgovskih krogov po borznem kurzu oddajala manjše množine dinarskih novčanic, če se sklepajo kupčije na borzi.

Jugoslovanska paroplovna osamosvojitvev.

v Milan, 14. febr. (Tel. »Slov.«) V tržaških paroplovnih krogih je povzročilo veliko vznemirjenje, da je Cunard Line skupno z jugoslovanskima paroplovnima družbama »Jadranska« in »Atlantika« sklenila ustanoviti veliko jugoslovansko družbo za prekomorski promet Jugoslavije z Ameriko. Govori se, da se bodo stavili v promet parniki s 14.000 tonami in da bo deficit prvega poslovnega leta prevzela država.

Veseli in korist je v hišiče se nabavi **šivalni stroj**

znamke

Grätzer in Adler

v izbiri

najkrasnejših oprem

samo pri

Josip Petelinc**Ljubljana**

blizu Prešernovega

spomenika

15 letna garancija Pouk vezanja brezplačen

Dobro idoča

trgovina

v jako prometnem kraju Slovenije se vsled boleznj odda v najem pod zelo ugodnimi pogoji. Več se poizve pri tvrdki

D. Marušič v Ljubljani, Sv. Petra cesta 40.

Bolni na pljučih!

Tisoče ozdravljenih!

Zahtevajte takoj knjigo o moji novi umetnosti hranjenja,

ki je že mnoge rešila. Ta se lahko uporablja pri vsakem načinu življenja, in pomaga, da se bolezen hitro premaga. Nočno potenje in kašelj, prestane telesna tešina se poveča, pljuča polagoma posopne in bolezen izgine.

Resni mošje

zdravniške znanosti potrdijo prednost moje metode ter jo radi priporočajo. Čimprej začnete z mojim načinom prehranjenja, tem bolje za vas.

Popolnoma zastoni

dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali mnogo koristnega znanja.

Ker razpošlje moj založnik v celoti samo

10.000 izvodov gratis,

pišite takoj, da boste tudi vi med srečnimi prejemniki.

Georg Fulgner, Berlin-Neukölln,

Ringbahnstrasse 24. Abt. 882.

**Cenik
za leto 1928**

Belo platno	Din	8,	9,	10,	12
Gradl za spodnje hlače . . .		12,	14,	16,	20
Platno za rjuhe, 150 cm . . .		22,	26,	28,	32
Platno za kapuc, 180 cm . . .		28,	32,	40,	45
Damašt za posteljnino . . .		28,	32,	46,	50
Namizni prti (komad) . . .		40,	48,	50,	60
Gradl za madrace		30,	36,	44,	52
Cefirji in okforti		10,	12,	14,	20
Tiskovine (druk)		10,	12,	15,	16
Delain etamin		10,	12,	14,	16
Volneni delain		18,	28,	38,	48
Ševijot v vseh barvah . . .		35,	45,	60,	68
Volneni poplin		45,	50,	58,	60
Modno blago za ženske . . .		20,	24,	28,	35
Blago za plašče, kostume . .		80,	95,	110,	120
Razne svile za obleke . . .		36,	45,	60,	68
Creppe de Chin		68,	98,	120	
Težka taft svila		88,	120		
Surova svila		26,	28,	32,	40
Svilene rute		40,	50,	120,	145
Načelavne rute		5,	10,	12,	18
Jugoslovansko sukno		24,	36,	50,	72
Češki kamgarni		65,	120,	140,	160
Angleško sukno		200,	220,	280,	300
Modne hlače		100,	130,	180,	230
Lister za suknje		40,	60,	98,	160
Štruks		60,	70,	95,	170
Baržun in fustian		30,	36,	40,	60
Hlačevina		12,	28,	36,	48
Tirolski loden					120

zavese, preproge, posteljna pregrinjala, koče, odeje, konjske plahte, voščeno platno, slamnjace, srajce, nogavice, dežnike in drugo dobite dobro in najcenejše samo pri

I. TRPIN - manufakturna trgovina - MARIBOR, Glavni trn št. 17.

Vzorcev se ne razpošilja!

Zahvala.

Na letošnjem obč. zboru Krekove Mladine »Ljubljanski Grad« - izvoljeni odbor se najpristneje zahvaljuje vsem dobrotnikom za prispevke ob prihodnji božičnice. Odbor.

Preklic!

Spodaj podpisani nisem plačnik za dolgove, ki bi jih napravila moja žena Marija roj. Suhadolc. — Franc Sojer, delavec in hišni posestnik, Vič 125.

Inserirajte v „Slovenca!“

ORIGINAL LUTZ PEČI

PATENT LEPE-DOBRE SOLIDNE

Šmajni oklep Jedro kamni

MALO GORIVA/DOLGA PRIJETNA GORKOTA

Zaloga:

INŽ. GUZELJ

Ljubljana-Šiška, Jernejeva 5. (dvorišče pod Celovško cesto 58)

PROSPEKTI DOMAČA PRIZNANJA

LUTZ PEČI

**Pekarna
v Celju**

naprodaj, na prometnem kraju, z velikim obratom, gotova in zelo dobra eksistenca, enonadstropna hiša, nova parna peč sistema Warle & Schmitz, vsa potrebna pritliklina za pekarijo, stanovanje v hiši, vse v zelo dobrem stanju, se proda na dražbi dne 15. t. m. ob 9 pri okrajnem sodišču v Celju, soba št. 4. Najnižji ponudek 109.631 Din (cenilna vrednost 219.262 Din). — Informacije pri izvršilnem oddelku okrajnega sodišča v Celju ali pri dr. M. Orožnu, odvetniku v Celju.

L. Mikuš - Ljubljana

priporoča svojo zalogo dežnikov, solnčnikov in sprehajalnih palic Popravila točno in solidno

Za krojače!

Za krojače!

Nova, velika

knjiga krojaštva

za samouke o prirojanju moških oblačil

A. KUNC, Ljubljana, Gosposka ul. 7

Zahtevajte opis knjige!

Dunajski velesejem**11. — 17. marca 1928**

(Rotunda do 18. marca)

Izredne prireditve:

Belgijska razstava. Reklamna razstava. Dunajski modni salon za kožuhovino.

Tehniške novosti in izumi.

Razstava avtomobilov in motornih koles. Električna vozila — Cestne gradbe. „Das Wochenende“.

Brez potniškega vizuma! Z velesejemsko izkaznico in s potnim listom prost prestop avstrijske meje! Vizum za potovanje preko Madžarske se dobi na obmejnih postajah proti sejmški izkaznici. Znatni voznj popusti na jugoslov. madž. in avstrijskih železnicah, po Donavi, Jadranskem morju in zrakoplovbi. Vsa potrebna pojasnila kakor tudi velesejemske izkaznice (po Din 4.—) dajejo Wiener Messe Aktien-Gesellschaft Wien VII. Messeplatz 1 a, za časa lipškega pomladnega velesejma tudi Auskunftsstelle in Leipzig, Österr. Messhaus, Hainstrasse 10—18, dalje častna zastopstva v Ljubljani:

Avstrijski konzulat, Turjaški trg 4
Zveza za tujski promet v Sloveniji
Aleksandrova cesta 8
Josip Zidar, Dunajska cesta 31.**KUPON
ZA UGANKE
v
ILUSTRIANEM
SLOVENCU**

Stev. 9

Popolnoma gladko! In kako prijetno dišiš!

— Da, draga, to dela **„PAON“** milo za britje!

1. omehta brado,
2. da gosto peno, ki se ne posuši,
3. se prijetno občuti na koži in ji da prijeten duh,
4. je štedljivo v porabi.

Izdeluje

„ALBUS“ tvornica sapuna d. d.

Dobiva se povsod!

Lovske puške,Robert puške, revolverje, pištole in vse potrebščine za lov in ribji lov — kupiš pri **F. K. KAISER, puškar, LJUBLJANA** Šelenburgova ul. 6. — Kupujem in prevzemam staro orožje v komisijsko prodajo**Ljudska posojilnica
v Celju**

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

Cankarjeva ulica št. 4
(popreje pri Belem volu)

Obrestuje

branične vloge po najvišji mogoči obrestni meri in je denar pri njej najvarneje naložen, ker jamčijo poleg rezerv in lastnih hiš vsi člani z vsem svojim premoženjem.

Posojila in trgovski krediti pod najugodnejšimi pogoji.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica.

Hranilne vloge nad Din 52.000.000.—

Tehnična svetovna tvrdka

išče

za svoj jugoslovanski urad v Zagrebu

**dipl. strojnega ali
elektro-inženjerja.**

Pogoji: jugoslov. državljanstvo, večletna praksa, po možnosti v inozemstvu ali pa v obratu, perfektno znanje srbo-hrvaščine ali slovenščine in nemščine. Obširno lastnoročno pisane ponudbe s curriculum vitae in navedbo referenc, zahtevo plače in najkrajšega roka za nastop službe na upravo lista pod šifro „Trajno mesto“ štev. 1884.

Kose

prvovrstne, garantirane, kranjske oblike, prave koroške »petnajstence«, 5300 komadov od 55 do 75 cm, belo brušene in naravno sive, napreda: cela partija jako ugodno.

Vprašanja na »Predal 53, Celje«.

Umrli je naš dobri soprog, oče, brat, stric, svak in zet, gospod

MATIJA HAM

mesar in posestnik

v soboto 11. t. m. po dolgi, mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere. Pogreb draga pokojnika bo v ponedeljek dne 13. februarja t. l. ob 1/4. uri popoldne iz hiše žalosti, Sv. Petra cesta 41, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v župni cerkvi sv. Petra v torek dne 14. februarja ob 1/2. uri zjutraj.

V Ljubljani, dne 11. februarja 1928.

Josipina Ham, soproga. Janko, Božo, Jožica, otroci. Valentin, Leopold, Karel, Ferdinand, bratje. Amalija, sestra. — In vsi ostali sorodniki.

Brez posebnega obvestila.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Zadružna gospodarska banka d. d.

Brzo av. naslov: Gospobanka

Ljubljana, Miklošičeva cesta 10

Telefon št. 2057, 2470 n 2979

Kapital in rezerve skupno nad Din 16.000.000.—, vloge nad Din 250.000.000.—

Izvršuje vse vrste bančnih poslov pod najugodnejšimi pogoji. Prodaja obveznic 7% drž. invest. posojila ter 2 1/2% vojne odškodnine in vseh vrst vrednostnih papirjev tudi na obroke pod zelo ugodnimi pogoji.

Glavno in največje zastopstvo v Sloveniji za prodajo **srečk Državne razredne loterije.**

S trebuhom za kruhom . . .

Izseljeniško uprašanje, kulturno in narodno uprašanje

Pazno zasledovanje našega izseljeniškega pokreta v tu- in inozemstvu nam odkriva tako važne momente izseljeniškega vprašanja, da je nujno potrebno, da se tudi širša slovenska in jugoslovanska javnost prične intenzivneje zanj zanimati.

Se pred pratikom smo čitali v slovenskih listih, da je jugoslovanski narod v Ameriki v nevarnosti, da tekem par desetletij popolnoma izgine v morju tujega jezika. Kajti Jugoslovanom, zlasti pa Slovincem, primanjkuje sredstev, ki bi bila potrebna za vzdrževanje narodnosti. Ze majhno število izseljencev je vzrok, da domači občevalni jezik ne pride tako v poštev kot pa tuji ameriški. Poleg tega pa primanjkuje Slovincem učnih moči, šol, knjig, posebno pa denarja. Vendar pa so ameriški izseljenci danes tako narodno, kakor tudi kulturno mnogo na boljšem od naših izseljencev v Evropi.

Tako je v Franciji na večje komplekse posejano precejšnje število slovenskih rudarjev, ki so danes brez zveze z domovino. Njihova narodna in kulturna zavest ponehuj, deloma padajo alkoholizmu v roke.

Posameznim rudarskim rodbinam manjkajo najprimitivnejši pripomočki za vzgojo otrok v materinem jeziku. Pa tudi za versko vzgojo manjka tem ljudem knjig in učil. Tako so tem ljudem nujno potrebni abecedniki (Moja prva čitanka), Mali katekizem in razne mašne knjige, kakor n. pr. »Solski molitvenik« ali Evangeljska zakladnica (Moh. družba).

In tako gre trda za te najpotrebnejše narodnokulturne pripomočke vsem našim izseljencem v Pais de Calaisu v Franciji, v Alzaciji-Loreni, v Nemčiji, v Belgiji in na Holandskem.

V teh krajih se posebno občuti, da manjka domače duhovščine. Vse prošnje na izseljeniške ustanove v tuzemstvu so osredotočene na prošnje za slovensko duhovščino. Radi tega trpe slovenske rodbine na pomanjkanju versko-nravnih izobrazbe in zato razsaja zlasti v Belgiji po nekaterih naših slovenskih kolonijah komunizem in ateizem v najširšem pomenu besede. Tako komunistično gnezdo je n. pr. Eidsen v Belgiji.

Imamo sicer naša društva, od katerih je ono v Waterschei-ju v Belgiji precej močno. V Franciji je močna slovenska rudarska kolonija v Liévinu, kjer je obenem sedež katol. slov. delavskega društva sv. Barbare, katero si je pred kratkim nabavilo lepo zastavo v slovenskih in državnih barvah z jugoslovanskim grbom na eni strani in sv. Barbaro na drugi strani.

V Alzaciji in Loreni so istotako tri naše organizacije — Merlenbach, Kreutzwald — Spitteln.

Razmere v Franciji za delavce niso ugodne. Vsak vzrok je dovolj, da družbe delavca od-sloje. Razven tega pa nas mora prevzeti skrb, kaj bo z našimi izseljeniški delavci, ko se ne-liko postarajo: pogodbe ni nobene in bati se je, da jih bo veliko na cesti v največji bedi, ker ne prihranijo nič.

Veliko bi se jih rado vrnilo domov, ko bi dobili kako delo. So to po večini rudarji.

Vsed tega se bodo morale naše izseljeniške organizacije brigati tudi za kake službe v domo-vini, ki bi bile izseljenikom na razpolago.

Kakor v Belgiji, tako je nujno potreben vsaj po en slovenski duhovnik v Loreni in na Ho-landskem. Naš rod bo v teh deželah versko in narodno opešal.

Koliko bolj je poskrbljeno n. pr. za Po-lijake. Povsod imajo šole, imajo svoje duhovnike, ki imajo na razpolago avtomobile, da morejo obiskovati razne naselbine. Naši Slovenci pa so skoro pozabljeni.

Zato se mora združiti v izseljeniškem vprašanju vsa slovenska javnost in pomagati, da zbe-remo kolikor mogoče veliko učnih pripomočkov, slovenskih knjig lažje vsebine (Jurčič, Detela itd.). Le v skupnem delu slovenske javnosti je vsaj delno omiljenje našega tako klavrnega iz-seljeniškega vprašanja.

Kam so se izseljevali

Največje število (4217) se je izselilo v Ka-nado, dasiravno je v maju preteklega leta ta de-žela radi nenadnih slabih izglelov za žetev ustavila izseljevanje iz naše kraljevine. V Argen-tinijo je odšlo 2266, za U. S. A. 1841, Brazilijo 1085, Avstralijo 596, Uruguay 375, Chile 135, v ostale dežele Latinske Amerike 96, v Novo Ze-landijo 77 in v južno Afriko 8.

Največje število (4309) izseljencev je dala Hrvatska in Slavonija, za tem Vojvodina (2221), Slovenija (1475), Dalmacija (1356), Srbija (684), Bosna in Hercegovina (504) in Črna gora (165).

Po poklicu je bilo največ izseljenikov kmet-skih delavcev in sicer 7968, med temi 455 kvalifi-ciranih in 1093 nekvalificiranih, 90 pripadni-kov prostih poklicev in ostanele t. j. 1090 oseb, so rodbinski člani, ki ne preživljajo sami sebe, (stari, otroci, itd.).

Po starosti je bilo 5343 oseb v letih od 18 do 30 let, 3636 med 30 do 50 let, 1448 izpod 18 leti in 269 nad 50 let.

Po veri odpade na rimske katoličane 8430, srbsko-pravoslavne 1925, protestante 263, grške katoličane 35, na Jude 28 in muslimane 11.

Poleg Srbov, Hrvatov in Slovincem (t. j. 65,7 odstotkov od skupne svote prekmorskih iz-seljencev) je bilo 1767 izseljenikov nemške na-rodnosti, 674 Madžarov, 163 pa ostalih Slova-nov (večinoma Poljakov in Čehov), 103 Remu-nov itd. Razventega je bilo tudi 923 tujih držav-ljanov; ponajveč naturaliziranih Amerikancev, torej bivših naših državljanov (661), ki so odšli zopet v Ameriko, potem, ko so obiskali svoje

rojake v kraljevini in nekaj Poljakov (137) in Čehoslovakov (35).

Največje število izseljencev se je ukrvalo v Cherbourg (2898), v Antwerpnu (1665), v Hamburgu (1190), Genovi (1020), Bremenu (947) in Havru (681).

V domačih lukah se je ukrvalo 375 oseb in to v Splitu, odkoder redno plovejo mesečno ladje Cosulichove linije (Trst) za Južno Ame-riko.

Največ (4884) se je naših izseljencev pre-vozilo z Canadian Pacific Co., za tem z Cunard Line (1233) in Norddeutscher Lloyd-om (878), Hamburg Südamerikan-Gesellschaft (785), Ro-yal Mail Co. (736), White Star Line (696) Char Geurs Raunis (616), Navigazione Generale Ita-liana (584), Cosulich Line (544) itd.

Od skupnih 9606 samostojnih izseljencev je bilo 3116 posestnikov v stari domovini, 37 jih je svoja imetja razprodalo, brez imetja pa je bilo 6453 oseb.

9549 oseb je potovalo prvič, 1073 drugič in 43 tretjič, 24 četrtič, 7 petič in večkrat.

Razlog za izselitev je po večini ekonomski. 3437 oseb so imeli rojake že v tujini. 1015 izse-ljencev je odpotovalo na stroške države San Pau-lo v tamošnje kavine plantaže.

V evropske dežele se je izselilo okoli 4000 oseb, večinoma v Luksemburg, Belgijo, Avstrijo, Romunijo, katero število je pa napram l. 1926 znatno padlo, ker je morala Francija ustaviti doseljevanje tujih delavcev zaradi lastne gospo-darske krize in nezaposlenosti.

V istem času se je vrnilo iz prekomorskih držav skupaj 1898 oseb t. j. 18 odstotkov od celokupnega, zgoraj omenjenega števila izseljen-cev v prvem polletju 1927. Največ se jih je vrnilo v Hrvatsko in Slavonijo, t. j. 686, potem Vojvo-dino, Srbijo itd. Prišlo jih je največ nazaj iz USA in sicer 1211, iz Argentine 301 itd. S silo je bilo deportiranih po ameriških obla-steh 78 oseb, repatriiranih pa na stroške izse-ljeniškega fonda kraljevine SHS 214.

Iz evropskih dežel se jih je vrnilo domov okoli 500 iz Francije, za ostale evropske dežele pa še nimamo statističnih podatkov.

V naši državi se nahaja okoli 15.000 tujih delavcev. Koliko jih je prišlo l. polletje 1927 v državo, pa še ni znano.

Kaj pravijo sam ?

I.

Polše Jožef je poslal »Slovincu« tole pismo:

V svojem in v imenu tovarišev, tu stanu-jočih Slovencev, vljudno prosim za slovenske knjige kakršnekoli pripovedne vsebine.

Nas je tukaj šest družin in 18 samcev — Slovencev. Zaposleni smo v železnem rudniku, zaslužimo ravno za prehrano in za obleko, ne preostaja pa nobenemu nič, ker se draginja vedno večja, zaslužek pa je že tri leta vedno na isti višini. Posebno meni je težko izhajati, ker imam šest otrok ter sem v štirih mesecih naredil kmaj 60 šihov, ker sem sicer od prenapornega dela tako izmučen in strpljen, da nisem za no-beno rabo.

Ko bi ne dobival podpore za družino, bi morali menda od pomanjkanja končati. Ob no-vem letu sem dobil 200 frankov posebne pod-pore. Naročeni smo na »Slovenca« in ga pla-čujemo vsi skupaj, vendar mine destikrat cel teden, predno ga dobi zadnji v roke. Ker se tukaj slovenske knjige ne dobijo, zato prešmo vsi skupaj, da bi nam jih poslali, ako jih ima kdo kaj na razpolago. Tudi prosim za kakšno mašno knjigo za moje otroke.

Otroci se učijo sicer francosko, toda ne ra-zumejo še tega jezika. Tudi glede duhovnika smo na slabem, ker slovenskega ni od nikoder.

Alphonse Daudet:

Cucugnanski župnik

Vsako leto izdajo provensalski pesniki na Svečnico v Avignonu veselo knjižico, ki je polna lepih verzov in krasnih zgodb. Letošnjo sem pravkar prejel in v njej našel izvrstno zgodbo, katero vam bom skušal prevesti v nekoliko skrajšani obliki. Parižani, sem svoje košare! To pot vam bom postregel z najbolj-šim provensalskim kruhom.

Opat Martin je bil župnik v Cucugnau. Bil je dober kakor vsakdanji kruh, zlata vre-den človek, ki je kakor oče ljubil svoje Cucu-gnance. In če bi ga bili nješovi Cucugnanci le malo bolj spoštovali, bi bil Cucugnau zanj pravi raj na zemlji. Ali na žalost so v njegovi spo-vednici predli pajki svoje mreže in neke lepe Velike noči so mu ostale hostije na dnu po-svečerega ciborija (ker ljudje niso hodili k sv. obhajilu). Blagemu župniku je radi tega pokalo srce in vedno je prosil Boga, da ne bi umrl preje, kakor da pripelje v stajo svojo razkropljeno čredo.

Takoj boste videli, da ga je Bog uslišal. Neke nedelje je stopil po evangeliju na priž-nico:

»Dragi bratje,« — jim je dejal — »vaša volja, če mi hočete verovati: snoči sem se jaz, ubogi grešnik, znašel pred nebeškimi vrati. Potrkam in sveti Peter mi odpre.

»To si ti, dobri oče Martin! Kaj boš po-vedal dobrega?« me je ogovoril. »In s čim ti morem postreči?«

»O dobri sveti Peter, ki imaš ključ in ono veliko knjigo, ali mi bi mogel povedati — če

Italijani imajo svoje duhovnike, Poljaki so vsakih 14 dni obiskani, še celo Marokanci ga imajo, le mi Slovenci smo zapušteni.

Kadar bo v Jugoslaviji boljše, bo pač z veseljem vsak prijel za potni kovček in odšel domov. Sicer nam tukaj nihče ne reče: Ako Ti ni prav, pa pojdi drugam, vendar pa vsakdo izmed nas čuti, ker nas je premalo, da bi si sami mogli pomagati, da smo takorekó od večine, tako od Italijanov, kakor tudi od Poljakov vedno emalo-važevani. Navadno smo prištetí k Poljakom, ako pa rečeš, da si Jugoslovan, pa ti pravijo: »A Čehoslovak« ?!

Froideul No. 17, Moyeuve Grande
Moselle - France.

II.

Ko smo prišli sem, smo našli razbite pokra-jine, žive posledice svetovne vojne. Preostajalo nam ni drugega kot udati se v usodo in graditi v Franciji novo domačijo. Istočasno smo se vse-ljevali iz Nemčije, kjer je primanjkovalo dela in Jugoslavije, od koder smo šli s trebuhom za kruhom. Koliko Slovencev je že v teh rudnikih, še sami ne vemo.

S seboj smo prinesli stare slovenske razvade in smo se začetkoma pošteno prepirali. Toda ravno v tem najslabšem času se je zbral nekaj mož, ustanovilo društvo sv. Barbare, ki je danes že pravo središče tukajšnjih Slovencev.

Prosili smo ljubljanskega škofa dr. Jegliča, naj nam pošlje duhovnika. Leta 1925 je prišel k nam gospod Gornik; od družbe smo dobili sta-novanje, drugi so dali nekaj pohištva in de-narja; šlo je nekako za silo, a gospod Gornik nas je pustil in preskrbel naslednika v osebi go-spoda Zupančiča.

Sprašujete nas, kako živimo. Morda je naj-bolj usodno to, da smo preveč raztreseni; po 20, 15 kilometrov družine oddaljene druga od druge. Vrh vsega smo vse preveč razcepljeni in surovi med seboj, pa premalo stikov imamo z domačimi kraji.

O delu društva? Deluje kar more. Versko-nravno in materialno. Njegova blagajna, ki ima v prvi vrsti podpirati bolnike, je za sproti. Bolnih članov je vedno dovolj. Čutimo pa po-manjkanje skupne organizacije naših izseljen-ških društev, ki bi podobne organizacije usta-navljal in smotreno vodila. Morda se bo stvar obrnila na boljše sedaj, ko vlada v Sloveniji za izseljenice veliko zanimanje in ko sta pričela z smotrenim delom oba oblastna odbora in izse-ljeniški komisariat v Parizu ter je naš »Slove-nec« tako iniciativno prevzel skrb za nas.

Zanimalo vas bo, gospod urednik društve-no življenje tudi s te strani, v kateri pride do izraza misel skupnosti, narodnosti in države. Nabavili smo si kot simbol krasno zastavo s slovenskimi in jugoslovanskimi trobojnicami. Ko smo jo blagoslovili, je bilo tudi v najzakra-knejši slovenski duši svečano razprožene. Oko-liška društva so priskočila na pomoč: tudi Po-ljaki so prišli z dvema zastavama. Francoski inženjerji so bili zraven in kumovali zastavi; francoski učitelji so nam ob tej priliki priredili cerkveni koncert; domači francoski župnik nam je šel prav tako na roko kot gospod Zupančič. Iz Pariza od našega poslanstva je prihitel dok-tor Ribar, od izseljenškega komitarijata gospod Velimirovič, a pokroviteljstvo je prevzel kralj Aleksander sam. Godba je igrala francosko in jugoslovansko himno, naš pevski zbor se je celasil, pozdravljali in spodbujali smo se, pri-re-dili igro in končno spoznali, da je v skupnosti moč.

Kaj bi bilo, če naj govorim iz duše prepo-stega rudarja, najprej treba, da se vsaj za silo uredi izseljeniško vprašanje? Organizacija, ki bo zbiral podatke, da bo slovenski delavec, če že mora v tujino, vedel kam »re in kaj ga čaka. Zelo bi nas veselilo, če bi »Slovenec« zbiral ta

materijal in prinašal slike o socialnem in gospo-darskem stanju vseh tistih držav, kjer bivajo Slovenci, oziroma, kam naj se izseljujejo. Dobiti bi bilo treba način, kako čimbolj poglobiti stik z domovino. Mi tudi upamo, da bo indu-rija-lizacija jugoslovanske države tako hitro napredo-vala, da bomo imeli vsaj za nekaj desetletij doma dovolj zaslužka. Duhovni »iki bi se dali doseči s slovensko knjigo in časopisom. Ali tu smo navezani na dobra srca, ker denarja pri nas ne iščite.

Tuhtar Vinko, Lens-Liewin - p. de Calais.

Iz delavskega gibanja

Največja krščansko-socialna strokovna or-ganizacija — nemški socialci zaznamujejo v železničarski organizaciji od maja 1927 vsaki dan 100 novih članov. Zveza kršč. železničarjev je imela koncem preteklega leta 316.612 članov.

Odbor socialno-demokratske strokovne in-ternacionalne je sklenil, da se letošnje proslave prvega maja uporabijo za demonstracije zoper Anglijo in njenemu predlogu, da se washing-tonske konvencije o osemurnem delavniku ne ratificirajo. Demonstracije za osemurno delo naj bi se organizirale internacionalno in inter-zivno.

Brezposelnost: V Angliji je na podlagi po-datkov delavskega ministrstva brezposelnost padla od l. 1921 — 17% na 9,7% v l. 1927. — V Avstriji in Nemčiji je obratno nekoliko na-rastla. — V Belgariji je brezposelnost eden glavnih problemov notranje politike. Število brezposelnih znaša trenutno 150.000, kar je za malo in obubožano Belgarijo več kot preveč. V Sloveniji se ceni, da je v zadnjih dveh mesecih kakih 10.000 delavcev dobilo delo več kot lan-sko leto.

Kratkovidnost. V nekem podjetju v Slove-niji so se združili zavedni delavci in delavke v organizacijo. Hoteli so doseči v podjetju, do če-sar imajo pravico po zakonu. Kaj je napravil dotični ravnatelj? Izdal je polo, na katero se je sam podpisal s svojim osebjem. To polo je mo-ralo podpisati skoro vse delavstvo. Ni bil di-rekten ukaz, ampak moralni. In ko je bilo do-volj podpisov, je zagledala luč »neodvisna to-varniška strokovna organizacija! Delavsko or-ganizirani član je bil pa odslovljen od dela! — Drug slučaj: V smislu določil pravilnika o obratnih zaupnikih je zaprosil delavce v nekem podjetju, da mu naj javijo delavce, ki so najda-lje zaposleni v podjetju. Ti delavci bi namreč po zakonu sestavili volilni odbor. Kaj se zgodi? Delavec ni dobil zahtevanih imen, ampak je bil prestavljen od stroja k delu na dvorišču. To ni sporazum, ki ga je imel v vidu minister dr. Go-ser in ki bi samo koristil skupnosti in gospo-darstvu.

Važno za delavske organizacije. Po čl. 5. točka 5. zakona o taksah so oproščene vseh taks za vloge na državna oblastva vse ustanove in zavodi, ako zasledujejo splošni in narodni bla-gor in ako ni njihov namen pridobivati premo-ženje. V smislu § 35 zakona o zaščiti delavcev se smejo združevati delavci v specialna društva v svrhu zaščite svojih ekonomskih, kulturnih in moralnih interesov. Torej cilji in naloge teh društev so take, da imajo gotovo značaj usta-nov, ki so velike važnosti za javni in narodni bla-gor. Radi tega se je obrnilo centralno tajni-štvo delavskih zbornic na finančno ministrstvo odnosno na generalno direkcijo davkov, da od-redi, da bodo deležne ugodnosti čl. 5, točke 5. taksnega zakona vsa delavska društva in or-ganizacije, ki bodo ustanovljene v smislu § 35. za-kona o zaščiti delavcev.

nisem preveč radoveden! — koliko Cucu-gnancev je v nebesih?

»Tebi ne morem ničesar odbiti, oče Mar-tin; sedi, pa bova skupaj pogledala.« Sveti Peter je vzel svojo debelo knjigo, jo odprl in nataknil očali: »Poglejmo torej, Cucugnau praviš. Cu-Cu-Cucugnau! Tukaj je Cucugnau. Dragi oče Martin, ta stran je popolnoma bela. Tu ni žive duše. Niti toliko Cucugnancev ni tukaj, kolikor je ribjih kosti v puranu!«

»Kaj? Da tu ni nikogar iz Cucugnana? Prav nobenega? To ni možoče! Bolje poglej!«

»Nikogar, častiti oče! Poglej sam, ako misliš, da se šalim.«

Od bolesti sem začel tolči z nogami, viti roke in klicati na pomoč. Nato je dejal sveti Peter: »Cuj me, oče Martin! Ne ženi si tega tako k srcu, ker te lahko zadene kap. Končno nisi ti tega kriv. Tvoji Cucugnanci morajo ne-kaj časa prebiti v vica-h.«

»Oh, usmili se me, veliki Peter! Pomagaj mi, da jih bom vsaj videl in potolažil.«

»Prav rad, dragi prijatelj! Na, natakni si brzo te sandale, ker tu ne vodi bač najboljša pot... Tako, dobro... Sedaj pojdi in se drži samo na desno. Vidiš, tam spodaj, v ozadju na vogalu? Tam boš našel srebrna vrata, ki so posuta s črnimi križi. Na desno torej, potrkaj in ti bodo odprli. Z Bogom! Ostani mi zdrav in vesel.«

In jaz sem hodil, hodil. Kako strašen je bil pot! Kurja polt me oblije, če samo pomislim nanj. Do srebrnih vrat me je pripeljala ozka steza, polna trnja, ostrega kamenja, ki je za-relo, in sikajočih kač.

Tok! Tok! Tok!

»Kdo trka?« se začuje surov in bolesten glas.

»Župnik iz Cucugnana!«

»Iz — — —?«

»Iz Cucugnana.«

»Dobro. Vstopil.«

Vstopil sem. Velik, krasen angel, ki je imel kakor noč temna krila in kakor dan svetlo haljo pa dijamanten ključ okrog pasu, je pi-sal — hrsk! hrsk! — v veliko knjigo, debelejšo od one, ki jo je imel sveti Peter.

»Kaj pa vendar želiš in iščeš tod?« vpraš angel.

»Prelepi angel božji, rad bi vedel — mo-goče sem preradoveden — če imate tukaj ka-kega Cucugnana?«

»Koga?«

»Cucugnana, ljudi iz Cucugnana, jaz sem njihov župnik.«

»Aha! Opat Martin, kajne?«

»Ponižen sluga, gospod angel...«

»Iz Cucugnana, torej, praviš!« In angel odpre knjigo, lista z oslinjenim prstom, da bi se listi laže odpirali...

»Cucugnau,« odgovori in globoko vzdihne. »Oče Martin, v vica-h ni prav nikogar iz Cucu-gnana!«

»Jezus, Marija, Jožef! Nikogar iz Cucu-gnana v vica-h! O moj Bog, kje so torej?«

»Kje! Častiti oče, v nebesih so. Kje pa naj bi bili drugod?«

»Ali, ravno iz nebes prihajam...«

»Iz nebes? ... Pa? ...«

»Pa tam jih ni! ... Oh, dobra Mati ange-l-ska!«

»Kaj torej želiš, oče župnik? Če jih ni ne v nebesih ne v vica-h, potem ne morejo biti drugje, kakor v...«

(Koniec prih.)

Bolgarijo skrbi naše posojilo

v Sofija, 14. febr. (Tel. »Slov.«) Cankovu blizu stoječi list »Zevenec« objavlja senzacionalen članek, po katerem je zunanji minister Burov na zadnji seji ministrskega sveta podal ekspozit o zunanje-političnem položaju, ki je pri vseh ministrih povzročil veliko vznemirjenje. Burov je na podlagi dejstev dokazal, da se je položaj na jugoslovanski meji poostiril. V zadnjem času se vedno pogostejše čujejo vesti, da Jugoslavija na macedonski meji zbira čete (?). V splošnem se položaj označuje kot resen, dasi oficijelni komunike zanika akutno nevarnost. Jasni znaki govorijo tudi o odmaknitvi Anglije od svoje dosedanje bolgarofilske politike k srbofilski. Dojem je bila bolgarska prošnja za majhno posojilo odklonjena, je dobila Jugoslavija ogromno posojilo po ugodnih pogojih. Kot simptom za to odmaknitev se smatra tudi angleški korak pri bolgarski vladi, s katerim se zahteva interniranje aktivnih članov macedonskih organizacij. Kakor doznava Vaš dopisnik, je Jugoslavija sestavila seznam teh macedonskih aktivistov, katerega je potem angleška vlada predložila bolgarski vladi. »Zevenec« ostro napada bolgarsko zunanjo politiko. Zdi se, da hoče Cankov, ker je njegov boj proti Ljapčevu v notranji politiki končal s porazom, ta boj sedaj prenesti na zunanje-politično polje.

V Londonu se je osnoval odbor odličnih angleških politikov in publicistov, ki naj skrbi za jugoslovansko-angleško spoznavanje. Na čelu je Seton-Watson, razven njega major Temperley, znan iz pariške konference, Bell Montague, Collings, ki je še za časa Avstrije omogočil jugoslovansko razstavo v Londonu in omogočil obisk Pašića pri angleški vladi.

Vsi ti moške povdarjajo, da sedaj, ko je vsled notranje konsolidacije Jugoslavije za vedno odpala možnost kakšnega razpada, prišel čas, da se jugoslovansko-angleški študij obnovi. Era korupcije je prenehala; gospodarstvo in finance se razvijajo ugodno, kakor bi ne mogli leta 1919. pričakovati niti največji optimisti. S pogodbo o predvojnih dolgovih so zapreke odpadle. Jugoslavija dobiva interes za Anglijo kot resna sredozemska pomorska sila. Anglija do sedaj ni živela v Jugoslaviji posebnih simpatij radi njenega zadržanja ob objavi tiranskega pakta, radi akcije lorda Rothermera. Angleži naj Jugoslaviji dokažejo, da sme zopet na nje računati: Jugoslavlani pa naj

store tudi svoje, da študirajo podrobneje Anglijo.

To je en pojav.

Ko smo prinesli vest, da se je sedanji vladni posretilo dobiti veliko zunanje posojilo med Angleži in Amerikanci, smo s splošno državne stališča, obenem pa kot sijajno spričevalo dosedanjih vladni podčrtali dejstvo, da bo ta pogodba utrdila naš notranji finančni položaj, obenem pa dvignila prestiž naše države v inozemstvu.

V tem našem logičnem delu nas potrjuje sedaj tudi bolgarski glas, ki nekako indirektno priznava, da je komisija, ki naj v Sofiji dožene vzrok večnih macedonskih dogodkov, dala naši državi prav, da je stopila atentatorjem sama na prste; vobče priznala, da smo država, ki je vredna zaupanja. Tudi bolgarska javnost podčrtava velik zunanje-politični pomen našega posojila in govori naenkrat o ohladitvi njenih dosedanjih protektorjev — Angležev, ki da so se iz bolgarofilov spremenili v jugoslovanofile.

Nanizali smo potek teh dogodkov radi tega, da opozorimo javno diskusijo in polemiko o dosedanjem delu vlade na mejo, ki naj nas varje, da se ne osmešimo.

Italijani se sklicujejo na hvaležnost

v Rim, 14. febr. (Tel. »Slov.«) V polemiki med Italijo in Jugoslavijo se je v italijanskih listih ponovno očitalo, da se Belgrad kaže nehvaležnega in da je očitno pozabil popolnoma, da je italijansko brodogradniško srbsko armado, ko je bežala pred Mackensonom. Rešilna akcija se je izvedla decembra 1915 in februarja 1916, na kar »Rassegna Italiana« v februaru štivilki obširno spominja. Pri tem se tudi dokazuje, da so daleko največji, vsakakor pa odločilni del ne lahke naloge izvršile italijanske bojne sile. Vsi rimski listi objavljajo danes obširne in soglasne izvečke iz tega članka, kateremu pristavlja »Giornale d'Italia« kratek komentar: Sedaj je doprinešen nepobiten dokaz za to, da je Italija, ne pa kak drug narod tisti, ki bi imel pravico do srbske hvaležnosti. Hvaležnost sicer ne predstavlja nobenega odločilnega političnega elementa, med civiliziranimi narodi pa bi le morala igrati gotovo vlogo. — Tudi odmev našega vpliva v svetu!

St. Moritz

St. Moritz, 14. febr. (Brz. »Slov.«) Smučalnica na 50 km se je udeležila 42 tekmovalcev. Prvi je Šved Hedlund. Slovenec Joško Janša je 23. in sicer pred Francozi in Japonci. Zimske olimpijske igre so danes trpele radi nenadne izpremembe v temperaturi. Toplota je dosegla 10 stopinj nad ničlo, tako da so razni konkurenti postali žrtve vremena. Tek na 10 km se je že začel, pa se je moral preklicati in odgoditi za negotov čas, ravno tako tudi damsko umetno drsanje in hockey. V umetelnem drsanju gospodov sta daleko zmagala nad drugimi Šved Gradström in Avstrijec Böcke. Največ zanimanja je bilo za 50 km smučanje, v katerem so prva mesta dosegli trije Švedi. Joško Janša je začel z zelo mnogimi izgledi, z ozirom na tako izredno dobro konkurenco pa je počasi zaostal. Zmagovalec je bil s 4:52:37 Šved Hedlund pred svojima rojakoma Janse- nom in Andersonom. — Pri današnjem teku na ledu 1500 m je zmagal Finac Thunberg z 2:21:1 nad Norvežanom, ki je dosegel 2:21:9. Slovenec Joško Janša je dosegel 23. mesto v času 5:58:09.

Na Kreti je prava revolucija

v Atene, 14. febr. (Tel. »Slov.«) Generalni guverner na Kreti je podal demisijo. Uporni pokret podeželskega prebivalstva je zavzel ostre oblike. Včeraj je bila zažgana hiša davčnega upravitelja v Sitiji. Vlada pripravlja zakon, po katerem bodo v bodoče vsi, ki so na smrt obsojeni, usmrčeni, da se doseže spoštovanje civilnih oblasti. Na Kreto so bili poslani močni oddelki orožništva. Generala Pangalosa bodo jutri prepeljali v Atene.

Velenemci se pritožujejo

v Dunaj, 14. febr. (Tel. »Slov.«) V današnji proračunski razpravi je velenemski poslanec dr. Hampel navajal pritožbe obmejne- ga avstrijskega prebivalstva v Radgoni in Cmureku, ki je radi obstoječih carinskih odredb ovirano v prostem razpolaganju s svojimi posestvi, ki ležijo večinoma na jugoslovanskem ozemlju. Posebno za mesto Radgono, ki je radi mirovne pogodbe izgubilo svoje premoženje, ker so vse mestne gospodarske naprave na jugoslovanskem ozemlju, je posl. dr. Hampel prosil vlado za pomoč.

Italijani polete v Newyork.

v Milan, 14. febr. (Tel. »Slov.«) Turinska tvornica letal »Aeronautika Italiana« pripravila na tihem velik polet Rim—Newyork. Pilot bo podporno letalec Ferrari, spremljevalec pa mehanik Capanini, ki sta že skupno izvršila polet Rim—Tokio. Aparat bo imel motor Fiat. Ferrari se že vadi v ponočnih trajnih poletih.

Petošolec, vodja kluba samomorilcev.

v Berlin, 14. febr. (Tel. »Slov.«) V začetku današnje razprave proti petošolcu Pavlu Krantzju je državni pravdnik na splošno presenečenje umaknil obtožbo radi umora, vztrajal pa pri obtožbi Pavla Krantzja radi uboja. Nato je sodišče na predlog zagovornika odredilo, da se obtoženec izpusti iz zapor. Potem se je nadaljevalo zasliševanje prič. Neki sošolec Pavla Krantzja je izpovedal, da je bil Pavel Krantz ustanovitelj kluba samomorilcev.

Napredovanje poštних uradnikov

v Belgrad, 14. febr. (Tel. »Slov.«) Poštni minister je izdal sledeča napredovanja uradnikov iz 4. v 3. skupino II. kategorije:

Josipina Lampreht, Ludvik Šajd, Ivan Zagar na pošti Ljubljana I. Vekoslav Ceme, Magdalena Lečnik, Ema Gederen, Marija Gostič, Olga Skubic, Antonija Simič, Marija Mozetič, Marija Globočnik, Antonija Megušar, Josipina Gaber, Fran Žnidarič, Olga Mozer, Ana Kratochvil na pošti Ljubljana II. Pavel Tersič, Dora Kržan, Karl Rabič, Marija Smerdu na pošti Maribor I. Marica Kunst, Stefanija Sifer, Antonija Korče, Helena Dekleva, Josip Novak, Olga Slabina, Dora Detela, Natalija Linčej, Marija Tomšič, Emilija Trot, Marija Verlič, Antonija Zvrzlikar na pošti Maribor II. Cirila Kokošar, Frida Nareto, Josipina Makuc, Pavla Kandus v 10. terenski sekciji Maribor. Hilda Ferer na pošti Celje, Zinka Grobelnik, Albina Delameja, Matilda Strašek, Pavle Zajc, Ana Kurent, Leopold Višner, Dragica Rebulj na pošti Rimske Toplice. Roza Meglič v Domžalah, Lota Horak v Apačah, Amalija Živko v St. Lenartu, Marija Korošec, Slavo Rodik v Ločah pri Poljčanah, Ana Fabijančič v Podčetrtku, Terezija Lesjak v Javorniku, Vera Jan v Pristavi, Marija Gorjanc v Vinici pri Črnomlju, Marija Suderman v Radovljici. Ruža Vojek v Belčinih, Ema Triler in Franja Kastelic v Škofji Loki, Marija Meden v Cerknici, Marija Kozjak v Koroški vasi, Marija Pisiač v Ljutomeru, Amalija Lenard v St. Vidu nad Ljubljano, Rafael Čapič v Zalcu, Vida Mondu v Loki pri Zidanem mostu, Katica Kosmač in Marija Kežman v Kranju, Marija Križman v Mostah pri Ljubljani, Marija Kolar v Mežici, Viktorija Ragaci v Radečah pri Zidanem mostu, Ana Kupec v Ljubnem, Josipina Vidmar in Hilda Lihteneker v Brežicah, Leo Šotej v Laškem, Franja Kapus v Gorjah pri Bledu, Antonija Trstenjak v Kamniku, Franja Zehelija v Murski Soboti, Justina Marušič v Rogški Slatini.

Moskva s Slavensko banko

Dr. Lemež je izjavil v občinskem svetu, da vodijo komunisti svojo politiko po principih. Kolikor se je kak princip doslej videl v delu komunistov v občinskem svetu, je opaziti samo vztrajno in dosledno podpiranje SDS. Takoj na prvi seji so komunisti izigrali karto občinskega provizorija. SDS je bila v zagati. Brez proračuna je v občini. Proračun in provizorij mora odobriti občinski odbor, oziroma se mu mora vsaj predložiti tozadevna prošnja. SDS, ki ima župana in s tem formalno odgovornost za občinske posle, bi sama malo težko očito stopila na pot nezakonitosti. Prišli so na pomoč komunisti s predlogom, da za provizorij ni treba zaprositi nikogar. SDS je soglasno vstala za ta predlog in župan sam ga je zagovarjal.

Pri drugi seji so se volili odseki. Vsled odhoda SLS je nastal izjemen položaj. Po do- ločbi občinskega reda bi namreč morala do- biti SLS v vsakem odseku po 4 mandate, SDS pa po pet. Samo v slučaju sporazuma bi mogle druge skupine dobiti tudi kako zastopstvo. Tega sporazuma ni bilo. Tedaj bi mogla samo SDS izvoliti svojih pet zastopnikov, ostala mesta pa bi ostala prazna. Pa recimo, da je tu možna tudi taka razlaga, da bi SDS volila vse člane. Nemogoče pa je razlagati občinski red tako, da bi komunisti in SDS po mili volji delili mandate odsekov tudi med občinske od- bornike, ki navzoči niso bili in ki so izjavili, da se volitev ne udeležijo. Tudi je po striktnem določilu občinskega reda nemogoče, da bi bili v odseke izvoljeni komunisti in socialisti, ker njihova kluba nimata zadostnega števila čla- nov. Komunisti pa so se enostavno postavili na stališče, da kandidirajo na listi SDS, kot del SDS in so šli sporazumno s SDS v odseke, kjer tvorijo zgolj privesek SDS.

Ta nezakonitost je značilna. Značilna, ker jo je napravila večina zopet na predlog komu- nistov, značilna pa tudi z druge strani, ker jo je sprejela SDS, na ta način v drugi seji dru- gič revoltirala proti svojemu županu nadzorn- o oblast. Ali naj bo to znamenje popolne ne- sposobnosti SDS? Težko verjamemo. Bolj na dlani je igra, ki jo medsebojno dosledno igrata komunistična stranka in SDS. Zato, da bodo komunisti igrali vlogo cerberusa proti SLS, jim SDS daje koncesije in komunisti jih spre- jemajo. SDS ve, zakaj daje in popušča. Čim več njenih dobrot se bodo komunisti navžili, tem bolj bodo v demokratskih vodah. Ze danes se komunistično zastopstvo več bistveno ne loči od SDS, le vlogi sta na zunaj še razde- ljene.

Kaj pa bo na to izdajstvo reklo tisto ubo- go delavstvo, ki je v svoji naivnosti volilo ko- muniste? Dober nauk je to in ponovna šola, da tisti ljudje, ki so razbili zvezo delovnega ljudstva, niso nič drugega kot rdeče pobar- vani demokratski eksponenti.

Blamažo pokrivajo

SDS bi rada prikrila dvojno blamažo svo- jih zastopnikov v občinskem svetu, pa pisari na dolgo in široko o klerikalnem sovraštvu proti ljubljanskemu prebivalstvu. SLS Ljub- ljano tako sovraži, da je hotela na vsak način pripeljati do rednega dela na magistratu in združiti za ta namen vse stranke. SDS pa tako ljubi Ljubljano, da je vse te načrte preprečila in pogajanja razbila. SDS tako spoštuje Ljub- ljano, da je takoj na prvih dveh sejah napra- vila dva nezakonita sklepa in tako prisilila državno oblast, da bo morala poseči vmes in poskrbeti, da se bo spoštoval občinski red. SDS je to delala, ker je računala na izpre- membo v Belgradu in pričakovala, da bo na njen pritisk nadzorna oblast pustila, da se krš- in prelamlja občinski red. SLS pri nezakoni- tosti ni hotela sodelovati in s tem javno do- kazala, da ni vsa Ljubljana nepoštena. Da se hoče SLS v polni meri sodelovati v občinskem svetu, to bo že še dokazala — tudi ob takih prilikah in na tak način, ko SDS ne bo ljubo.

Slovenski Narod proti osamosvo- jitvi delavskega bolniškega zava- rovanja

Na dolgo in široko popisuje »Slovenski Narod« kako so hrvatske delavske orga- nizacije protestirale proti dr. Gosarjevemu na- črtu o osamosvojitvi zavarovanja. Ta protes je razumljiv. Saj je v Zagrebu osrednji urad ki vsled osamosvojitve okrožnih uradov izgub delokroga in oblasti. Razumljiv je dalje ker ga je aranziral in na njem govoril pod predsednik osrednjega urada gosp. Vladimi Pfeifer. Toda nerazumljiv je »Slovenski Na- rod«, ki to zborovanje na široko popisuje in tako podpira težnje, ki gredo proti osamosvo- jitvi slovenskega dela zavarovanja, proti temu da bi naš okrožni urad vsaj v bolniški panog postal samostojen. Tu se zopet zrcali »sloven- ski« čut »Slovenskega Naroda«.

Reorganizacija delavskega zavarovanja

Split, 14. febr. (Tel. »Slov.«) V zve- z načeli nove uredbe ministra socialne poli- tike dr. Gosarja o organizaciji delavskega za- varovanja se bosta ukinila okrožna urada z zavarovanje delavcev v Dubrovniku in na Š- šaku. Njuno področje se pripoji splitskem okrožnemu uradu. (Nismo mogli ugotoviti, koliko ta vest odgovarja dejanskemu polož- ju. Op. ur.)

Seipel pri praških državnikih

v Praga, 14. febr. (Tel. »Slov.«) Zvezni kancler dr. Seipel je bil danes na dineju pri predsedniku Masaryku. Potem je imel z njim in z dr. Benešem daljši razgovor. Zastopniku »Prager Tagblatt« je izjavil, da je dr. Bene- ša zopet spoznal kot enega najmarljivejših pri- stašev Društva narodov, od katerega je zvedel vse najvažnejše o pripravljani razorožitveni konferenci. Ko so mu pokazali izveček iz ne- kega članka londonskega »Daily Telegraph« o premestitvi sedeža Društva narodov iz Ze- neve na Dunaj, je rekel dr. Seipel, da tega vprašanja nikakor ne odklanja, da pa Švice ne sme vznemoljiti.

Ciriaci v Prago, Marmaggi v Varšavo

v Rim, 14. febr. (Tel. »Slov.«) Imenovanje Ciriacija za naslednika v Varšavo prestavlje- nega nuncija Marmaggi se sedaj uradno po- trjuje.

Bilanca ČSR-narodne banke.

v Praga, 14. febr. (Tel. »Slov.«) Bilanca drugega poslovnega leta češkoslovaške narod- ne banke zaključuje s čistim dobičkom 50 mi- lijonov Kč (za 18 in pol milijona več kakor lansko leto). Občnemu zboru se bo predlagala dividenda 7½% (lansko leto 6¼%).

Avtonomijo Slovaški.

v Praga, 14. febr. (Tel. »Slov.«) Okraj Po- prad slovaške ljudske stranke zahteva v reso- luciji revizijo češkoslovaške ustave glede pra- vice samoodločbe Slovaške, ker bi se sicer Slo- vaki ne mogli udeležiti proslave desetletnice češkoslovaške republike.

Sološna stavka v Nemčiji

Berlin, 14. febr. (Tel. »Slov.«) Pogajanja v metalni industriji se zdi, da ne bodo srečno uspela. Državni minister dr. Brauns poudarja, da ne gre samo za 800.000 delavcev te stroke, ampak se borba lahko sploši. Industriji so krizo deloma preboleli, zato je njihova dolž- nost, da gredo delavstvu bolj na roke. Nem- ško gospodarstvo potrebuje miru, na kar bi se moralo na drugi strani ozirati tudi delavstvo. Obojestranske dobre volje je potreba; ta vo- lja bi imela resnično trajen uspeh v gibanju, ki ga ni mogoče rešiti ali zavreti z navadnim izrekom poravnalnih uradov. Tudi gospodarski minister dr. Curtius, ki je sam izšel iz indu- strije, oporeka trdoglavosti industrijev.

Ker ni premoga, se odpuščajo delavci.

v Praga, 14. febr. (Tel. »Slov.«) Stavka v zahodnočeškem premogovnem revirju je že začela vplivati tudi na tamošnja industrijo. Tovarna stekla v Inwaldu je radi pomanjka- nja premoga odpustila 500 delavcev, ostalim 200 delavcem pa je odpustitev napovedala.

Dunaj, 14. febr. (Tel. »Slov.«) Listi opo- zarjajo na ofenzivo madjarskih veleposestni- kov v Gradiški. Nekateri grofje razpolagajo z desetoricami občin, da je 88 odstotkov zemlje v madjarskih rokah. Poleg tega preplavljajo madjarski prekupčevalci deželo in kupujejo še ne — madjarsko zemljo.

v London, 14. febr. (Tel. »Slov.«) Danes zvečer se je končala politična razprava v po- slanski zbornici o prestolnem govoru z gla- sovanjem o nezaupnici liberalne stranke. Li- beralni dodatni predlog je bil odklonjen s 310 glasovi proti 140 glasovom.

Sredstvo proti razpokani koži.

Ob mrazem, ostrem vremenu ni boljšega sredstva proti razpokanim, kot je Nivea-crema, ki obvaruje kožo pri temeljiti dnevni, osobni večerni uporabi hrupavosti. Gladka in mehka koža se doseže z

Nivea-crema

○ Umrli so v Ljubljani v času od 7. do 14. t. m.: Simon Rotar, železničar, 82 let, Malgajeva ulica 13; Jakob Pavlin, mestni revež, 70 let, Japljeva ul. 2; Emilija Ravnik, žel. uradnica, 20 let, Knafljeva ul. 10; Matija Ham, mesarski mojster, 57 let, Sv. Petra cesta 41; Ivana Škrjanc, učiteljica v p., 55 let, Gradišče 14. V bolnici so v istem času umrli: Josip Stravs, livar, 38 let, Aleksandrova cesta 10; Bogomir Bernik, sin krojaškega pomočnika, 7 let, Poljanska cesta 54; Ivana Petek, delavka, 47 let, Križ pri Kamniku; Marijana Zore, uradnica, 37 let, Celje; Lidija Poznik, akademkinja, 25 let, Gledališka 10; Ivana Slabe, žena posestnika, Vidovdanska 9; Antonija Završnik, delavka, 16 let, Kamnik, Graben 12.

○ Namesto venca g. Matiji Ham daruje rodbina Lušin, Vodnat, 100 Din Podpornemu društvu slepih. — V počaščenje spomina blagopokojnega dr. Fr. Mohoriča darujejo v isti namen 200 Din gojenke gospodinske šole Mladika. Darovalcem se kar najlepše zahvaljuje odbor.

○ Brezobzirni avtomobilisti. Mnogo jeze so že iztresli ljubljanski pešci na avtomobile, ki nimajo prav nič obzira z njimi, vsaj nekateri ne. V dneh, ko je vsa Ljubljana skoro tonila v blatu, se je zgodila gospodu B. velika nezgoda. V najlepši črni obleki je korakal po cesti, pa ti pridrvi takle brezobziren šofer in — plusk — lepa črna obleka gospoda B. je dobila na mah neokusne masne sive madeže od ovratnika gori pa doli do hlačnih gub. Tedaj je dal gospod B. sam sebi trdno obljubo, da mora maščevati sramoto, prizadejano njegovi obleki. Čakal je in čakal, dokler ni zopet pričakal čez nekaj dni brezobzirnega avtomobilista. Tedaj pa — hop Cefizelj — in že je moral avtomobilist do stražnika, ki je napravil o vsej zadevi dolg protokol. — Drugi avtomobilist je na lžanski cesti zavozil z avtomobilom v neki voz in pri tem tako obdrnil ubogega konja, da je tega moral dati lastnik takoj v živinsko bolnico. Oba avtomobilista bosta slišala na policiji

Usta ingrolo

to najlažji pot, po katerem pridejo bolezenske kuli v vaše telo. Pri boleznih grla, hrupavosti grlu in nabolju so tudi tega ne-bolno potrebne okusne

ANACOT-PASTILE

DR. WANDER

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 8 zvečer.

Sreda, 15. februarja: NEDELJSKI ODDIH. Premijera. Premijerski abonma.

Četrtek, 16. februarja: IDEALNI SOPROG. Red B. Petek, 17. februarja: Zaprt.

Sobota, 18. februarja ob 16. uri: SNEGULČICA IN SKRATJE. Otroška predstava pri izredno nizkih cenah.

Nedelja, 19. februarja ob 15. uri: PEPELKA. Izven.

Ob 20. uri: NEDELJSKI ODDIH. Izven.

OPERA.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Sreda, 15. februarja: Zaprt (generalka).

Četrtek, 16. februarja: PLES V MASKAH. Red D. Petek, 17. februarja: ZMAGOVALKA OCEANA. Opereta. Red C.

Sobota, 18. februarja: MARTA. Premijera. Premijerski abonma.

Nedelja, 19. februarja ob 15. uri: ZALJUBLJEN V TRI ORANJE. Ljudska predstava pri nižjih cenah.

Ponedeljek, 20. februarja: Zaprt.

Torek, 21. februarja ob 16. uri: ZMAGOVALKA OCEANA. Ljudska predstava pri nižjih cenah.

Mariborsko gledališče

Sreda, 15. februarja ob 20. uri: MANON. Ab. B. — Kuponi.

Četrtek, 16. februarja ob 20. uri: ORLOV. Ab. D. — Kuponi.

Mariborski ljudski oder

vpripori v nedeljo popoldne v dvorani Zadrzne gospodarske banke veseligr »Nebesa na zemlji«.

Naznanila

Ljubljana.

Združenje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov, sekcija Ljubljana, vabi na debatni večer, ki se bo vršil v petek dne 17. februarja ob 20. uri v lastnem družabnem lokalu na Kongresnem trgu št. 1 (2. nadst.). Referiral bo g. dr. ing. M. Kasal o »Obratnih normah železobetonskih konstrukcij«. Vabljeni so člani in vsi, ki se zanimajo.

Leonova družba. Odborova seja danes ob 17 v posvetovalnici KTD. — Predsednik.

Opozarjamo lovce, naj nosijo lovske karte in orožne liste na lovu vedno pri sebi, ker bodo oblastva po svojih organih to strogo nadzorovala. — Odbor SLD.

dolgo in poučno pridigo o tem, da je treba imeti vsekakor še vedno nekoliko obzira do pešev in navadnih vozil.

○ Preprečen požar. V ponedeljek dopoldne je odšla ga. F. V., stanujoča v Rebri št. 11, dopoldne na trg ter pustila v štedilniku ogenj. Medtem je padla iz štedilnika na drva, ki so se sušila pod štedilnikom, tlela žerjavica. Drva so se vnela in v kuhinji je nastal takoj ogenj. K sreči so to opazili sosede, ki so ogenj takoj pogasili, tako, da ni bila potrebna intervencija požarne brambe.

○ Pustolovščina 15 letnega dečka. Dijak Božo Uhlman, stanujoč v Mišičevi vojašnici, je v petek zjutraj zahteval od svojih staršev 150 Din, češ, da jih rabi, da plača neko takso v šoli. Toda denar je mladi pustolovec porabil v druge namene, pobegnil od doma in se do sedaj še ni vrnil. Božo Uhlman je svojim letom primerne postave, črnih oči in živordecih ustnic. Oblečen je v temnorjav površnik, kratke hlače ter pokrit s sivo kapo. Kdor bi o njem kaj vedel, naj sporoči ljubljanski policiji.

Maribor

○ Raznarodovanje posestev. Neka mariborska hranilnica in posojilnica ima v Mariboru več hiš. Ena teh se nahaja tudi na Aleksandrovi cesti v bližini glavnega kolodvora. Pred par leti je bila ta hiša renovirana in ji je bilo dozidano še eno nadstropje. Sicer hiša ni bila naprodaj, vendar pa se je za njo zanimal nek primorski rojak-begunec in jo hotel kupiti. S strani posojilnice pa je bila nastavljena tako visoka cena, da jo omenjeni ni zmogel. Sedaj pa se čuje, da namerava posojilnica prav to hišo prodati nekemu tujcu, ki ne zna niti slovensko.

○ Nova cesta. Občina bo zgradila novo in moderno kopalnico nad brvjo ob Dravi na Schmiedererjevem posestvu. Do kopalnice bodo vozili avtoomnibusi in se bo napravila nova cesta. Hiše, ki se bodo gradile v bližini kopalnice in nova cesta bodo za 1.30 m višje od tal in to radi tega, ker prej ali slej bodo Stundenci inkorporirani mestu in tedaj bo treba napraviti nov most. Levo dravsko obrežje je precej nižje od desnega in radi novega mosta bo morala biti nova cesta višja in tudi vse nove stavbe.

○ Nadaljevanje elektrifikacije Pobrežja. Pobrežje dobi električno razsvetljavo ob cesti in po hišah do znane gostilne Rojko.

○ Podaljšanje avtoomnibus prometa. Avtoomnibus proga Nova vas—Lajtersperg se podaljša do kolodvora na Pesnici. Otvoritev proge bo te dni.

○ Občni zbor podpornega društva za revne učence je podal pregled dela preteklega leta, ki ga najbolje označijo sledeča števila: oblek se je razdelilo revnim otrokom 330, čevljev 293 parov, 217 komadov perila. Društvo je imelo v preteklem letu 73.759 Din dohodkov, stroškov pa 73.545 Din, torej 213 Din prebitka. Članov šteje 523, kar je pač za naše mesto premalo in brez velikodušne pomoči izrednih dobrotnikov, ki se jim je tekom preteklih mesecev izrekla javna zahvala, bi društvo pač niti v najmanjši meri ne moglo zadostiti svoji nalogi. Zato prosi odbor, da občinstvo v čim največjem številu pristopi tili potrebni organizaciji, ter ji s tem zagigura stalno podlago. V odbor so bili vslikom izvoljeni gg.: dr. Leskover, dr. Juvan, nadsvevnik Kerševan, dr. Strmšek, O. Skušek, A. Šparl in gospe: Wögerer, Kožuh, Pinter, Pfrimer, Mikuš in Stupca. Članarina za 1928 se bo pobirala v najkrajšem času po 10 Din, oziroma po 5 Din za celo leto, tako da vsakemu mladolinjubi omogočuje pristop k humanitarni organizaciji, ki podpira tudi domače rokodelce. To leto se je izplačalo čevljarjem in krojačem 45.589 Din, kar znači socialno pomoč.

○ Tatovi pod ključem. V ponedeljek je bil aretirani Rudolf S., ker je bil osumljen, da je soudeležen pri vlovu v mariborsko mestno električno podjetje, ki je bil izvršen dne 5. februarja. Storiči so bili — kakor je dokazano — 2 moška in 2 mladi dekleti. Ena teh dveh je dobila ključ, da so lahko popolnoma mirno prišli do blagajne. Blagajno so odnesli v ljudski vrt, jo tam razbili ter zakopali v kup gnoja. Blagajno so v ponedeljek našli, a denarja ni. Denar so storiči porabili, ker so se bili za nekaj dni odpeljali na Hrvaško, kjer so veselo živeli. —

BISERNOBELI ZOBJE
DEHTEČA LUSTA

SARG-OV

Aretrirana sta tudi bila Kosta V. ter K. Maks, ker sta pred nekaj tedni vlomila v »Park-Kavarno«.

Celje

○ Odlikovanje. Z redom sv. Save 5. reda je kralj odlikoval vpokojenega nadučitelja v Celju in oblastnega poslanca SLS za celjskovranski okraj g. Miloša Levstika. Za povzdigo kmetijstva in zlasti za razširjenje racionelnega sadjarstva velezaslužni gospod Miloš naj bo prepričan, da se tega kodlikovanja raduje z njim ves celjsko-vranski okraj. — Istočasno je bil z enakim odlikovanjem odlikovan tudi vpokojeni učitelj g. Krajnc Franjo.

○ Redna seja mestnega občinskega sveta v Celju se vrši v petek dne 17. februarja t. l. ob pol 18. Na dnevnem redu so poročila odsekov in slučajnosti.

○ Poročilo o vpizoritvi Tolstojeva »Vstajenje« v celjskem mestnem gledališču, ki je izšlo v včerajšnji številki »Slovenca«, je bilo napisano neposredno po premijeri. Zadnji stavek se zato nanaša na reprizo, ki se je z enakim uspehom kot premijera vršila pred polno dvorano prošle nedelje. Čujemo, da namerava gledališče »Vstajenje« še ponoviti in zlasti vojaštvu omogočiti obisk.

○ Premestitev. Poštni uradnik g. Kosem Karol desleje v službi na celjski pošti, je premestjen kot upravitelj pošte v Mozirje.

Dopisi

Tržič

Godba našega prosvetnega društva, ki je bila to zimo ustanovljena, nam vzbuja najlepše upe. Par tednov že vadi na nove instrumente, ki so bili naročeni v Pragi za 37.000 Din.

Veseli se celonočnim plesom imamo sedaj kar vsak teden. Pa so vse dobro obiskane. Le marsikdo čuti potem, da so te vrste zabave drage za denarnice.

Delo v Pekovi tovarni je zopet redno. Pač mnoga je molčanje sirene spravljalo v težke misli! Prav je tudi za delavstvo, da je sedaj finansiranje podjetja zagotovljeno.

Cerklje pri Kranju. Katol. prosv. društvo nas je preteklo nedeljo razveselilo z lepo uspešno prireditvijo. Nastopili so to pot sami pevci pod vodstvom g. Košnika. Silvestrovi kupletji, Vodopivčev »Rožmarin«, Tri planšarice, Planšarica Metka, — same pevske točke s spremljavo klavirja — so nam nudile mnogo pravega veselja. Cele salve smeha je vzbudil šaljni kino. Vse točke so bile podane dostojno in prav lepo, po večini naravnost dovršeno. Želim le: še večkrat kaj takega!

Sport

TEK VOJAŠKIH PATROL V ST. MORITZU.

Hud je bil boj, preden so to tekmo sploh sprejeli v program. Naredili so to le na željo Švicarjev, ki so si hoteli z vojaško smuško tekmo priboriti vsaj eno prvo mesto. Pa si ga niso; Norvežani in Finci so jih pretekli. Kakšna je bila višinska razlika itd., smo poročali včeraj, in smo navodli tudi čas, ki so ga porabile posamezne patrole za 28 km dolgo progo. Tekmece je vreme hudo nagajalo, snežne razmere so bile nadvse slabe. Južna pobočja so imela vsa zelo prehek sneg in so smučarjem že itak težko tekmo še bolj grenila. Vožnja od točke 2877 na 2480 m je vodila tekmece po pravem alpskem svetu. Bila je strma in skalnata. Druga vožnja navzdol, od točke 2850 do 1705 m, torej do Samadene v Engadinu, je vo-

dila skoz gost gozd. Patrole so sestojale iz enega častnika in treh mož.

Norvežanov naravno ni bilo mogoče premagati. Bili so to močni in postavni ljudje, tehniško na višku, vrhu tega pa izborni vigrani za skupno tekmo. To se je videlo zlasti pri nastopu, ki so ga premagali vzorno sklenjeno, po taktu. Presenetili so Finci, kako hitro so vzeli prvi vzpon od 2100 do 2877 m. Pri sestopu se jim ni tako dobro godilo, ker na tako težek alpski teren pač niso navajeni in so imeli prav ozke smuči, kar ni bilo pripravno. Švicarji so prišli na tretje mesto, čemur se nihče ni čudil. Presenetilo je, da so Italijani prekosili Nemce; najbrž so nabrali svoje moštvo v prejšnji avstrijski Južni Tirolski. Za Čehi in Poljaki so prišli Romuni, tehniško še nepopolni; preveč se zmeraj mudijo. Francozi so bili pri prihodu v Samaden popolnoma izmučeni.

NARODI V ST. MORITZU.

Te dni je izdal švicarski olimpijski odbor natančno statistiko za olimpijske zimske igre pri-glašenih udeležencev. Seznam je tale:

Vrsta tekme	Štev. držav	Štev. tekmecev
Hitrostno drsanje	15	39
Umetelno drsanje dam	12	25
Umetelno drsanje gospodov	13	25
Umetelno drsanje parov	12	19
Smuški tek 50 km	15	75
Smuški tek 18 km	15	85
S skokom spojeni tek	14	68
Kombinirani smuški tek	14	63
Skeleton	9	18
Bobsleigh	15	175
Hockey na ledu	12	144
Vojaške patrole	9	70

Zraven pridejo še sodniki, voditelji itd., skupaj ca. 1000.

* * *

SK Jadran. Danes od 15 dalje trening na igrišču.

Nogometne tekme za prehodni pokal LNP. Ob dovoljenem vremenu hoče nogometna podzveza otvoriti prihodnjo nedeljo pomladansko nogometno sezono v Ljubljani s štirimi tekmami za prehodni pokal LNP-a. Tekmi Primorje: Panonija in Slavija: Slovan se bosta odigrali na igrišču ASK Primorja, tekmi Svoboda: Reka in Jadran: Krakovo na igrišču SK Ilirije. Peta tekma I. kola v Ljubljani med Hermesom in SK Natak ar preostane za prihodnji termin, ko se bodo pričele že tekme II. kola, v katere poseže tudi Ilirija.

SK Ilirija (nogometna sekcija). V tekočem tednu se vrši trening I. skupine v Kolizeju v torek in petek ob 18.15, II. skupine v sredo ob 18.15. Članski sestanek, združen s predavanjem, se vrši v četrtek 16. t. m. ob 18.15 v klubski sobi v kuvarni »Evropa«. Sobotni trening II. skupine v Kolizeju se preloži na nedeljo ob 10.15 dopoldne.

PROGRAM.

Zagreb 310, Milan 549, Breslau 315.8, Barcelona 344.8, Praga 348.9, Leipzig 365.8, Schenectady 379.5, Stuttgart 379.7, Toulouse 392, Hamburg 394.7, Katowice 422, Frankfurt 428.6, Brno 441.2, Rim 450, Pariz 458, Oslo 461.5, Langenberg 468.8, Berlin 483.9, Davenport 491.8, Dunaj 517.2, München 535.7, Budapest 555.6, Varšava 1111.

Sreda, 15. februarja.

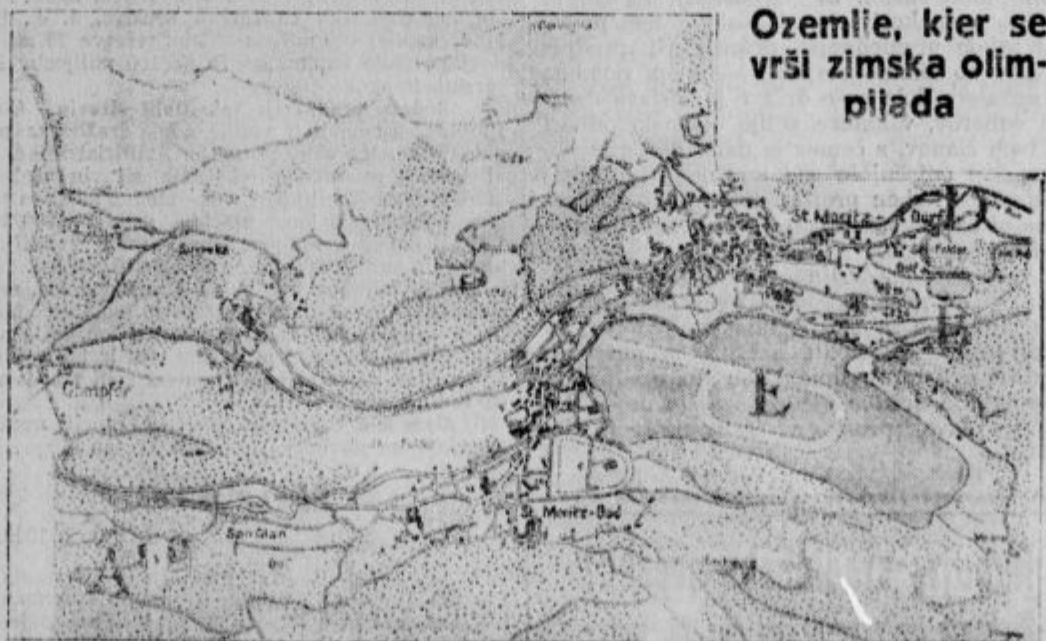
Zagreb: 20.35 klavirski koncert Sv. Stančiča. — Milan: 21. prenos operete iz gledališča. — Breslau: 20.10 Tri Brahmove vijolinske sonate s spremljavo klavirja. — Barcelona: 19.10, 22.10 in 23.45 koncert radio-kvinteta; 24.30 orkestralni koncert. — Praga: 19. Smetana: »Dve vdovici, opera; prenos iz gledališča. — Leipzig: 20.15 Operetni večer. Odlomki iz popularnih operet. — Stuttgart: 16.15 pop. koncert; 20. Nestroy: »Usodna pustna noč, burka s petjem, nato predavanje o strahovih in katastrofah. — Toulouse: 21.45 koncert. — Hamburg: 21.10 Predpustno razpoloženje. Plesne in druge skladbe. — Katowice: 18.15 in 20.30 koncert. — Frankfurt: 19.30 orkestralni koncert. — Brno: 19. koncert lahke glasbe; 20. dudarski koncert. — Rim: 20.45 instrumentalna glasba. — Oslo: 20. koncert Wagnerjevih skladb; 21.30 koncert skladb za violo; 22.15 plesna glasba. — Langenberg: 21.15 Vesele pivske pesmi. — Berlin: 20.30 rensko-westfalske narodne pesmi; 22.30—0.30 plesna glasba. — Dunaj: 20. poročila o olimpiadi v St. Moritzu; 20.35 koncert godbe na pihala. Gieseking: Kvintet za oboe, klarinet, rog, fagot in klavir — J. Haydn: Oktet v F-duru; nato tri norijske pesmi za solo s spremljavo angleškega rga: Slovo od Saeterja — Zalostne noči — Jütlandska plesna pesem. — Budapest: 17.30 simfoničen koncert; 20.30 koncert komorne orkestra. — Varšava: 18.15 in 20.30 koncert.

ZAHVALA.

Ob žalostni in prerani smrti našega ljubega sina, oziroma brata Martina Zupanca iz Stare Fužine 53, nam je došlo toliko iskrenega sožalja, da se tem potom prav lepo zahvaljujemo, zlasti se g. dr. Watzku za prvo pomoč, dr. duhovščini, pevcem in gas. društvom za častno spremstvo iz Bohinjske Bistrice, Srednje vasi, Češnjice in domačemu društvu, nadalje Prosv. društvu, darovalcem krasnih vencev; vsem, ki ste ga na zadnji poti spremlili v prezgodnji grob in vsem, ki ste nas tolažili v uri žalosti in bridkosti.

Stara Fužina v Boh., 12. februarja 1928.

Zaljubljeni ostali.

A = Olimpijska skakalnica — B = Drsalni stadion — C = Sankališče za bob (bobsleigh) — D = Cresta-Run, sankališče za skeleton (sankanje leže na trebuhu) — E = Konjske dirke

Kaj je novega

ZGODOVINSKI DNEVI.

15. februarja: 1908 se je ogorila v Ljubljani nova nemška gimnazija. — 1564 se je v Pisi rodil fizik in astronom Galileo Galilei. — 1768 se je končala sedemletna vojna. — 1764. se je rodil danski pesnik Jens Baggesen. — 1781 je umrl nemški pesnik G. E. Lessing. — 1887 se je v Heiligenhafnu na Holsteinskem rodil romanopisec W. Jensen. — 1911 se je v Pragi ustanovila visoka šola za politične znanosti. — 1915 je v Brezicah eksplodiral karbid v hiši Volčauška, vsled česar je bilo ubitih pet ljudi.

KOLENDAR.

Sreda, 15. februarja: Favstin, Jordan. — Solnce vzhaja ob 7.7 zjutraj in zaide ob 5.21 popoldne. — Jutri: Julijana.

Dunajska vremenska napoved za 15. febr. Nestanovitno, temperatura nad ničlo, od časa do časa močni zapadni vetrovi.

* * *

★ Dom in Svet 1. in 2. številka se začne danes razpošiljati.

★ Rafaelova družba v Ljubljani je prešla od zanesljive osebe na Holandskem opozorilo, naj izseljenci nikar ne gredo v tujino brez policijskega izpričevala ali kakor ga Nemci imenujejo: Führungsschein. V zadnjem času je prišlo več Slovencev brez tega izpričevala na Holandsko, pa se jim ni dovolilo, da bi se naselili tamkaj. Rafaelova družba prosi tudi p. t. okrajna glavarstva, da upoštevajo to zahtevo ter s tem preprečijo težave, v katere bi izseljenec pozneje prišel.

★ Misijonsko delo vrši med našimi izseljenci v Franciji g. župnik Zupančič. Njegova župnija je obširna in le s težavo more vršiti dušnopastirsko delo. Poučuje tudi slovenske otroke slovenščino. Da bi se mu to delo omogočilo in še bolj pospešilo, prosi Rafaelova družba denarnih prispevkov, kateri naj se blagovolijo poslati na Rafaelovo družbo, Ljubljana, Miklošičeva c. 5. Sprejemajo se tudi knjige za naše izseljence. Dvakrat da, kdor hitro da!

★ Volitev župana v Spitaliču. V nedeljo, dne 12. svečana t. l., se je vršila volitev župana v občini Spitalič. Z večino glasov je bil izvoljen Korošec Jurij, mesar in posestnik, Bela št. 39, kateri je zvest pristal SLS. Za občinska svetovalca sta bila izvoljena Mošnik Miha, posestnik, Bela, in Jeglič Peter, posestnik, Četnjice, tudi oba somišljenika SLS.

★ Umrla je stara Lakanarica iz Orehovca pri Kostanjevici, ki je do zadnjega pridno obdelovala vinograd in delala po njivah. V ponedeljek, 6. februarja, je odšla na pogreb Marije Kuhelj in s tem potom nesla v mlino pol mernika žita. Pa se je sredi ceste sesedla, od kapi zadeta, da ni mogla več govoriti. Umrla je v petek, 10. februarja, stara 14 dni manj ko 80 let.

★ Trgovski inženjer je postal g. Josip Likar v Kostanjevici, ker je napravil izpit nizozemske trgovske univerze.

★ Na XXIV. rednem občnem zboru slovenske čitalnice v Gradcu dne 12. febr. t. l. se je izvolil sledeči odbor: Predsednik dr. Iv. Klasinc, podpredsednik med. Lovro Mikl, blagajnik Ivan Hren, namestnik Jovo Despič, tajnik Vojteh Tratenšek, namestnik Rajko Verbič, knjižničar Josip Mayer, namestnik Iv. Bajec, revizorja Leske in Oton Homan.

★ Zdravniška vest. Dr. Albert Trtnik, bivši okrožni zdravnik v Lukovici pri Domžalah, se je preselil v Ljubljano, Breč 10, II.

★ Poroka. V Slov. Bistrici sta se dne 12. februarja 1928 poročila Franc Leskovar, podpreglednik finančne kontrole, in Fani Marinsk. Poročal ju je ženinov sorodnik in birmanski boter g. profesor dr. Anton Jerovšek. Na svatbi, ki se je vršila v poznani in priljubljeni hiši Leskovarjevi v Sp. Novi vasi, se je nabralo za dijaško kuhinjo v Mariboru 300 dinarjev.

★ Nove Šmarne dr. Iv. Ahčina so v tisku. Dr. Opeke »Memento homo« se dobi v navadni in fini vezavi. Prodajalna K. T. D. (H. Ničman), Ljubljana.

★ »Martinišče« v M. Soboti. Kakor sporoča ravnateljstvo »Martinišča«, se začne zavod to pomlad zidati. Načrt je že gotov. Kakor hitro bo pot suha, se začne voziti material. Ker je »Martinišče« važna zadeva cele Slovenske krajine, je gotovo, da bo pri postavitvi sodeloval ves narod krajine.

★ Vprašanje sodišč v Slov. krajini. Ze lansko leto se je začelo razpravljati o tem, da potrebuje Slovenska krajina vsled svojih gospodarskih in krajevnih razmer še eno okrajno sodišče. Dasi se je zadeva obravnavala tudi pred merodajnim forumom, se dosedaj ni storilo nič konkretnega. Ker pa je sedaj na dnevnem redu prizadevanje, da bi M. Sobota dobila okrožno sodišče, bi se dalo vprašanje sodišč na enostaven način rešiti. Okrajno sodišče se naj preseli iz M. Sobote v Gornjo Lendavo, kakor je to že od prej v načrtu, in tako bo Slov. krajina takoj imela tri sodišča: okrožno sodišče v M. Soboti in okrajni sodišči v Dolnji ter Gornji Lendavi. Zadeva je velikega pomena, zato bi se naj rešila v tem smislu.

★ Razpis službe. Upravno sodišče za Slovenijo s Prekmurjem v Celju razpisuje mesto služitelja-dnevničarja s prejemki, ki se določijo dogovorno v okviru čl. 12 uredbe o pogodbenih uradnikih in dnevničarjih. (Uradni list št. 94 od 7. sept. 1927.) Prošnje, opremljene z vsemi potrebnimi listinami in kolekovanje za 5 Din (priloge 2 Din) je vložiti pri predsedstvu upravnega sodišča v Celju najkasneje do 29. februarja t. l.

★ Nesreča in vlom v Šmartnem ob Paki. V Šmartnem ob Paki se je ponesrečil Franc Radoslavnik iz Skornega. Bil je na gostiji v Gorenjem. Da bi streljal, kakor je običajno, je nosil v žepu nabasano pištolo, pripravljeno za strel. Grede na prosto mu je ponoči spodrsnilo na ledenih tleh in padel je tako nesrečno, da je sprožil pištolo. Strel je zadel levo roko v gornjem delu. Vsled ran se je kri zastrupila in je bila zdravniška pomoč v Celju brezuspešna. Umrl je v bolnišnici, a truplo je bilo prepeljano v domačo župnijo. — Neznani zločinci so poskušali vlomiti v delavnico krojaškega mojstra pri podružnici cerkvi v Gorenjem g. Martina Ramsaka. K sreči je prebudil mojstra ropot, ki je prepočil vlomilce sam, preden so se utegnili obložit z raznim blagom in pobegniti z naropanim. Krojač je bil v veliki nevarnosti, ker je eden od bežečih sprožil proti njemu strel, ki pa na srečo ni zadel.

★ Požar. V četrtek, 9. februarja, opoldan je nenadoma izbruhnil ogenj v kozolcu g. Hasenbühla v Konjicah. V trenutku je bil ves kozolec v ognju, to tem bolj, ker je bilo polno krme v njem. Domača požarna bramba je takoj prihitela, a rešiti se ni dalo nič več. Ko je ogenj lokaliziral, se je odstranila, a ogenj in dim sta še celo noč daleč na okrog naznaila kraj pogorišča. Škoda je zavarovana.

★ Za šmarnogorske zvonove je poslala po upravi »Glasnika« 50 Din g. Marija Kržišnik iz Bukarešta, neimenovana tvrdka v Ljubljani pa 40 Din. Zivelci nasledniki!

★ Danes se prične redni zračni promet med Belgradom in Zagrebom. Danes, 15. t. m., se prične redni potniški zračni promet jugoslovanske družbe za zračni promet »Aeropot«. Ta družba je bila ustanovljena že pred letom dni ter je po objavljeni subskripciji naročila pred več meseci v znani tovarni »Potez« v Parizu pet velikih trgovskih zrakoplovov, od katerih sta dva že dospela v našo državo. S tema dvema avioionoma, ki razpolagata z motorji najnovejše konstrukcije in z naravnost luksurijsno notranjo opremo, se prične danes, v sredo, redni potniški promet, ki se za sedaj omejuje le na mesti Zagreb in Belgrad. Pozneje, ko pridejo še ostali naročeni avioni, — katerih bo vsega skupaj okoli dvajset, — se bo uvedel redni promet med Zagrebom, Sušakom, Splitom, Sarajevom, Dubrovnikom in Ljubljano, medtem ko bodo v Srbiji zopet dva večja mesta zvezana z zračnimi progami. Ker gre tu za aparate, ki so se izkazali na največjih svetovnih progah, zlasti pa v rednem zračnem prometu med Parizom in Londonom, je brezdvomno, da bo naša javnost, zlasti trgovska, iskreno pozdravila uvedbo stalnega zračnega prometa med večjimi jugoslovanskimi mesti. Avion bo preletel razdaljo med Zagrebom in Belgradom v 1. uri 45 minut, v najslabšem slučaju pa bo potovanje trajalo dve uri. Če se upošteva, da traja vožnja iz Zagreba v Belgrad z orient-ekspresom 8 do 9 ur, tedaj postane važnost redne zračne proge še večja. Dva velika potniška aviona, od katerih je prvemu ime »Zagreb«, drugemu pa »Belgrad«, bosta letela vsak dan v obeh smereh. Odhod iz Zagreba v Belgrad bo vsako jutro ob 8. uri 15 minut in bo avion priletel v Belgrad ob 10. uri popoldne. Povratek z aerodroma v Belgradu, ki se nahaja v Bežaniji pri Zemunu, je zaenkrat določen ob 9. uri popoldne ter bo avion priletel v Zagreb ob 5. uri 45 minut popoldne. Ta vožni red zračnega prometa je začasen ter se spremeni s 1. majem. Enak vožni red velja tudi za belgrajski aerodrom. Končno je potrebno registrirati še, da je potniški avion »Zagreb« odletel v ponedeljek v Belgrad, kamor je priletel ob 1. uri popoldne po vožnji, ki je trajala 1 uro 35 minut. Ta avion je vodil pilot Striževski, ki je priletel pred kratkim z avioionom iz Pariza.

★ Tujski promet v Šibeniku. Lansko leto je prišlo v Šibenik s parniki 76.000 tujcev, od teh 1800 s tujimi parniki. Iz Šibenika je odšlo 69.900 potnikov, od teh 1900 s tujimi parniki.

★ Glad in volkovi v Hercegovini. Ker vlada v Hercegovini med ljudstvom grozna lakota, zato ni čudno, da so se zadnje čase pojavili tam tudi gladni volkovi, ki v krdelih napadajo črede živine po hercegovinskih vaseh. Tako je te dni čuval mlad pastirček čredo ovac. Ker je bilo mrzlo, se je postirček zatekel v neko votlino. Naenkrat se je pojavil velik volk, ki je planil med ovce in počrabil najlepšega ovna. V tem hipu se je v bližini pojavil neki lovec, ki je takoj ustrelil, čim je opazil volka. Po nesrečnem slučaju je pastirček ravno tedaj prišel iz votline, z namenom, da prepodi volka s kamenjem. Toda ko je

Še tri dni!

In potem? ŽREBANJE za Slovenceve nagrade. Pariz, Berlin, Lurd, Bohinjsko jezero, Mladika, Dom in Svet.

Kdor je poslal sliko, pa še ni poravnal naročnine, naj to takoj stori, da pride v poštev pri žrebanju, ki se vrši v petek, dne 17. februarja ob 6. uri zvečer. Vsak poštni urad ima položnice, kupite jo takoj, napišite nanjo številko naše uprave 10.650 in pošljite naročnino. Stari naročniki do 15. aprila, novi najmanj za dva meseca.

puška počila, se je s krikom zgrudil pastirček. Lovec je takoj priskočil pastirčku na pomoč. Ta je bil k sreči le lažje ranjen v nogo. Medtem ko se je lovec trudil okoli dečka, je volk že izginil z ovnom.

★ Prepri s krvavim izidom. V vasi Krčedinu pri Indiji se je zapletel kmet Hess v buren prepri s svojim hlapcem Kasazijem. Kmet je prisilil hlapcu dve, tri zaušnice, nakar je ta zažgal za nož in sunil Hessa trikrat blizu srca. Hess je ves krvav omahnil na tla in takoj podlegel poškodbam. Hlapec je bil aretiran.

★ Uboj in pretep. V vasi Tutok pri Novem Sadu se je spril kaplar glasbe Mih. Thiel, ki se je tam nahajal na dopustu, v neki gostilni s svojim prijateljem Josipom Hielom, ki je Thiela večkrat udaril. Ko je Thiel odšel zvečer iz gostilne, ga je Hiel zopet napadel. Ko so ostali kmečki fantje pozneje pritekli na cesto, so našli Thiela mrtvega na tleh, dočim je ubijalec izginil. Josip Hiel je zbežal v Novi Sad, kjer se je sam prijavil pri nekem odvjetniku. Hiela je aretirala policija in ga predala sodišču.

★ Družinska žaloigra v Brodu. V Brodu na Savi se je v noči od 12. na 13. t. m. dogodila pretresljiva družinska žaloigra, ki je vzbudila v mestu mnogo komentarjev. Gostilničar Gjuro Lomski je ustrelil z lovsko puško svojo ženo, ki je ostala na mestu mrtva. Lomski taj, da je namenoma ubil svojo ženo ter se izgovarja, da ni vedel, da je puška nabasana. Kakor pa je v Brodu splošno znano, je gostilničar že dalj časa živel s svojo ženo v prepiru in neslogi. Mestna policija je uvedla v tej zadevi natančno preiskavo.

★ Gospodinja! Kupuj in zahtevaj v vseh trgovinah samo čajne mešanice znamke »Čajanka«, so najboljša in najizdatnejša. Prodajajo se tudi v korist Jugoslovanske Matici.

★ Da bodo ameriške zadeve, ki jih imate urediti, prav rešene v Vašo korist, Vam jamči dr. Ivan Černe, gospodarska pisarna v Ljubljani, Miklošičeva 6. Cene zmerne, po ureditvi plačilo.

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEKARNA.

Drevi imata nočno službo: Piccoli na Dunajski cesti, Bakarčič na Sv. Jakoba trgu.

* * *

○ Velika akademija abstinence krožna III. drž. gimn. se vrši v nedeljo, 19. t. m. ob pol 11. uri dop. v dvorani Akad. doma pa Miklošičevi c. 5 (poleg »Uniona«). Spored je zelo bogat, pester in zanimiv. Vstopnine ni!

○ Ljubljanska sodaliteta se snide danes ob 17. tih v semeniški kapeli in dvorani. Ref. g. prof. dr. Alfonz Levičnik: Jesu Christi »vita socialis«. — P. n. gg. člane vabi — predsednik.

○ Promocija. Danes bo v Zagrebu promoviran za doktorja medicine Ljubljčan g. Anton Ravnikar.

○ Odlikovanje. G. dr. Fr. Tomišku, odvjetniku v Ljubljani, zaslužnemu delavcu na polju turistic in sportnih odnosov med SHS in CSR, je predsednik Českoslovaške republike v priznanje njegovih odličnih zaslug podelil red belega leva IV. razreda.

○ 25 letnica umetniškega delovanja g. Julija Betetta se proslavi v ljubljanski operi v soboto, dne 18. t. m. ob pol 20. Slavljenec, naš najodličnejši umetnik in pevec poje v tej operi vlog Plunketa, bogatega zakupnika. Opero je nastudiral kapelnik g. Neffat, zrežiral pa ravnatelj opere g. Mirko Polič. Predprodaja vstopnic za to slavnostno predstavo se že vrši pri dnevnih blagajni v operi po običajnih cenah. — Uprava izrecno pripominja, da za to predstavo ne veljajo nikaki popusti.

○ Umrla je mati g. Lucijana Skerjanca.

○ † Dr. Peter Košenina. Včeraj ob 2 zjutraj je na svojem stanovanju na Cesti v Rožno dolino št. 6 umrl po vsej Ljubljani in okolici znani ter priljubljeni zdravnik dr. Peter Košenina. Odlični zdravnik je bil znan posebno med delavstvom, ki ga je imenovalo le »doktor Peter«. Pokojni dr. Košenina je bil rojen dne 4. julija 1863. Promoviral je l. 1894. v Gradcu za doktorja medicine. Ne-

kaj časa je bil zdravnik v Metliki, nato pa se je preselil v Ljubljano, kjer je postal uradni zdravnik v tobačni tovarni, pozneje v bolniški blagajni (kasnejšem OUZD) ter nekaj časa tudi na železnici. Kot tak si je pridobil odlične zdravniške sloves v najširših slojih. Pozimi l. 1924. si je pri nekem bolniškem obisku na Dolenjskem zlomil levo roko, ki se mu ni več ozdravila. Od tedaj je pričel bolehati, tako da je moral l. 1926. stopiti pri OUZD v pokoj.

○ Poselska zveza je otvorila zavetišče za brezposelna dekleta v Marijinem domu (Sloškova ulica 20), kjer je najela za ta namen več sob. Dekleta bodo dobila tam snažno in gorko prenočišče (3 Din za noč). — Posebna soba je določena, da lahko dekleta tam bivajo po dnevu. Dekleta, ki želijo priti v zavetišče, se morajo javiti preje v pisarni Poselske zveze, Stari trg 2, I. nadst. — Obenem sporočamo vsem gospem, ki iščejo služkinje, da se naj obračajo na našo Poselsko zvezo, katera jim bo preskrbela posetna in pridna dekleta. — Poselska zveza.

○ Gremij trgovcev v Ljubljani in za ljubljansko okolico obveščata vse svoje člane, ki zaposlujejo vajence, da se vrši zaključek I. semestra na gremijalni trgovski šoli v sredo, dne 15. t. m. ter se bodo pri tej priliki razdelila spričevala. Učni gospodarji naj zahtevajo od vajencev spričevala na vpogled. — Načelstvo.

○ Umrl je snoči znani ljubljanski trgovec na Sv. Petra cesti g. Ignacij Zargi. Dav in uro pogreba objavimo jutri.

○ Mesto Ljubljana do danes še ni imelo adresarja, ki bi odgovarjal zahtevam vseh, ki so na njem zainteresirani. Adresar, ki izide tekom prihodnjega meseca, pa bo izpolnil vse pogoje popolnega naslovnika ter brezdvomno ustregel zahtevam tako prebivalstva kot trgovine, obrti in industrije. Adresar mesta Ljubljane in okolice bo razdeljen v glavnem v tri oddelke. V I. delu se bo nahajal seznam vseh javnih uradov (državnih in privatnih institucij z oddelki in navedbo njihove kompetence, uradnih ur in telefonske številke). Mesto Ljubljana bo razdeljeno v politična in župnijska okoliša, s seznamom cest in hišnih posestnikov. V II. oddelku se bo nahajala v abecednem redu seznam vseh polnoletnih prebivalcev po stanju dne, ko izide adresar, t. j. zadnji popis prebivalstva, dopolnjen z vsemi izpremembam do zaključka stavljenja. III. Strokovni del adresarja bo vseboval, razdeljene po strokah, vse naslove trgovine, obrti in industrije. Vse interesente, ki žele katerikoli natančnejših podatkov, prosimo, da se obrnejo na pisarno »Adresarja«, Kongresni trg 3-I., telefon 2970. (1215)

○ Umrl je v ponedeljek bivši gostilničar in posestnik g. Anton Lenček. Pokopali so ga včeraj popoldne. — V visoki starosti 91 let je umrla gospa Marija Moser roj. Pukelstein. Pogreb bo danes popoldne ob dveh.

○ Lepi dnevi. Dasi smo še sredi februarja, ko vlada v pratiki še vedno hud mraz in sv. Matija tudi še ni opravil svojega obveznega razbijanja ledu, se moremo v Ljubljani te dni veseliti kar najlepših solnčnih, pravih pomladnih dni. Solnce sije skoro ves dan, na nebu niti najmanjšega oblaka, še celo pa ni sledu o kaki megli. Zrak je že nekoliko toplej in starejši ljudje se že hodijo gret na prisojne kraje. V Tivolskem parku je mnogo šetalec in tudi Grad se veseli prav znatnega obiska. Torej: prva znamenja težko pričakovane pomladi so tu!

○ Amnestija. Amnestije povodno rojstva kraljeviča Tomislava so bili pri ljubljanskem deželnem in okrajnem sodišču deležni številni kaznjenci. Končnih podatkov o tem še ni, ker sodnijski uradi še vedno pregledujejo kazenske akte. Dosedaj je bilo na podlagi amnestije izpuščenih iz ljubljanskih sodnijskih zaporov 50 kaznjencev. Od onih, ki še niso nastopili kazni, je pomiloščenih popolnoma 37. Ti so bili kaznovani z zaporom do dveh mesecev. Desetim obsojencem, kaznovanim z zaporom dveh do šestih mesecev, je pogojno odpuščen vsa kazni, šestim obsojencem, kaznovanim z zaporom od šestih mesecev do enega leta, sta odpuščeni dve tretjini kazni. Petina kazni je odpuščen enemu obsojencu, ki je bil kaznovan s 14 mesečno ječo.

Gospodarstvo

Nar. posl. Vlad. Pušenjak:

Novi davčni zakon

Nasprotniki so zagnali radi novega davč. zakona velik krik, mobilizirali so vse svoje časopise, nepoučena javnost se razburja in boji, da bo novi zakon prinesel davkoplačevalcem še težja bremena, da ne pride ne do izenačenja davkov, še manj pa do omiljenja pretiranih davčnih bremen. Zakaj ves ta krik nasprotnikov, ali je novi davčni zakon res tako slab, da treba tako proti njemu nastopati, ali so bili predlogi davčnih zakonov — od 1. 1922. štirje —, katere so izdelale razne vlade boljši ko sedanji, ali je bil prvi predlog davč. zakona, katerega je 3. avg. 1922 predložila Nar. skupščina vlada, v kateri so sedeli i demokrati, boljši ko sedanji, ali je bil boljši četrti načrt, katerega je dne 20. maja 1926 predložila Nar. skupščina vlada, v kateri so sedeli Radičevci, načrt, kateri se je pretresal v davč. odboru, za katerega so glasovali Radičevci? Odgovor na ta vprašanja nam da postopanje združenih Radičevcev in samostojnih demokratov proti Vukičevičevi vladi, kateri niso privoščili, da bi izvedla izenačenje davkov; v tem boju so jim vsa sredstva dobrodošla, njih cilj je bil: strmoglavit vlado, četudi pade davčni zakon, četudi ne pride do izenačenja davkov. Podčrtati moramo, da so vodili nasprotnike pri boju zoper davčni zakon zgolj politični motivi, da nimajo stvarnih razlogov za to borbo, da niso ogroženi gospodarski interesi ljudstva. Najboljši dokaz za to trditev podaja zborovanje gospodarskih krogov v Zagrebu, kjer se je javno ugotovilo, da je sedanji davčni zakon boljši ko vsi prejšnji načrti, kakor tudi, da zakon večinoma zadovoljuje gospodarske kroge. Ta ugotovitev je tem pomembnejša, ker prihaja od gospodarskih krogov, ki pripadajo raznim strankam, večinoma strankam, ki niso podpirale vlade. **Nepobitno dejstvo je, da je sedanji davčni zakon boljši, ko vsi prejšnji zakonski predlogi,** boljši ko 1. in 4. zakonski predlog, za katere nosijo odgovornost samostojni demokrati, oz. Radičevci, ki so bili v vladi, ko se je dotični predlog predložil Narodni skupščini. O demagogiji nasprotnikov najbolje pričča nujni predlog seljaško-demokratske koalicije meseca oktobra, v katerem se zahteva, da se takoj izvede izenačenje davkov potom 4. predloga davčnega zakona; ko pa je vlada

predložila načrt zakona, ki pomenja znatno zboljšanje 4. načrta davč. zakona, je začela ista koalicija najhujši boj, je smatrala za potrebno vse poskusiti, da se onemogoči sprejetje zakona. Četudi se je zakonski načrt v davčnem odboru še zboljšal, četudi se je šlo celo tako daleč, da je finančni efekt v nevarnosti, niso opustili poborniki za izenačenje davkov — svoje borbe, operirajo z netočinimi številkami, izražajo razne dvome, pomisleke itd. Primerjajmo sedanji zakon s prejšnjimi zakonskimi načrti, osobito s 1. in 4. načrtom!

Prvi načrt davčnega zakona.

Komisija, ki je 1. 1922. v finančnem ministertvu izdelovala prvi načrt davčnega zakona, je z večino glasov odločila, da se naj pri nas uvede mešani sistem davkov, poleg objektivnih davkov naj se uvedejo i subjektivni davki. Radi tega vsebuje vsi davčni načrti še dohodnino, prvi in drugi davčni načrt pa še povrh davkov na premoženje. Razun tega vsebuje 1. in 2. davčni načrt tri vrste pridobnin, vse davčne stopnje so znatno višje ko pri naslednjih davčnih načrtih. Zemljiški davek znaša n. pr. 20 odstot. katastrskega čistega donosa, zgradarina (hišno-najemni davek) celo 30 odstot. čiste najemnine, dohodnina se začne z 2 odstot. in gre do 15 odstot., pridobnina podjetij, zavezanih javnemu polaganju računov, znaša 10—25 odstot. čistega dobička, poleg tega pa še 4 %, do 12 %, čistega premoženja podjetij. Invalidski davek in komorska doklada ostanete še v veljavi.

Četrti načrt davčnega zakona.

Ta načrt je vseboval celo pooblastilo fin. ministra, da more uvesti izredno doklado na davke, ako bi predpis davkov ne dal zaželenega rezultata. Razun tega je ostal v veljavi i invalidski davek ter komorska doklada. Davčne stopnje so zelo visoke; za zemljiški davek 20 odstot. katastrskega čistega donosa, za zgradarino 20 odstot. čiste najemnine, za splošno pridob. 12, 8, 2 odstot. čistega dobička, za posebno pridobnino 15—30 odstot. čistega dobička, za rentnino 10—15 odstot. obresti. Zelo visoka je bila davčna stopnja za dohodnino, ki znaša 2,5—15 odstot. dohodkov, medtem ko je eksistenčni minimum 3.600 Din zelo nizek, nižji ko sedež.

Pregledno sliko o prejšnjih načrtih in sedanjem davčnem zakonu podaje sledeča tabela:

Načrti davčnih zakonov.

	Davčne stopnje				Sedanji zakon
	1. načrt	2. načrt	3. načrt	4. načrt	
1. Zemljarina	20%	20%	20%	20%	pozn. po zakonu
2. Zgradarina	30%	30%	30%	20%	14—22%
3. Splošna pridobnina	10%	10%	—	—	—
4. Pridobnina od samost. dela in zanimanj	5, 2, 15%	5, 2, 15%	10, 5, 2%	12, 8, 2%	12—22% 10—20% 8—18% 6—16%
5. Pridobnina od podjetij zavez. polag. račune	10—25%	10—25%	15—30%	15—30%	12—27%
	čist. dob. 40/100—120/100 premož.	čist. dob. 40/100—120/100 premož.	čist. dob. —	čist. dob. —	
6. Rentnina	10%	10%	10%	10, 15%	8, 15%
7. Dohodnina (eksistenčni minimum)	2—15% 3.600 Din	2—15% 3.600 Din	0,5—20% 3.600 Din	2,5—15% 3.600 Din	—
8. Davek na premoženje	0,5%/100— —1,5%/100	0,5%/100— —1,5%/100	—	—	—

Vrline sedanjega zakona.

Veliko olajšavo za davkoplačevalce tvori ukinjenje invalidskega davka in komorske doklade, ki pomenita 30—60 odstot. doklado na neposredne davke. V zakonu so oproščene zgradarine kmečke hiše v kmečkih občinah kakor tudi hiše zadrug in zadrugnih zvez, katere ugodnosti prejšnji načrti ne poznajo. Rentnine proste so obresti vseh onih zadrug, ki so oproščene plačanja pridobnine. Pridobnine podjetij, zavezanih javnemu polaganju računov, so oproščene razun zadrug in oblastne samoupravne hranilnice.

Edino v tem zakonu se upoštevajo gospodarsko šibki sloji s tem, da se določa eksistenčni minimum pri zemljiškem davku, kjer se dopolnilni davek ne določa za zemljišča, katerih katastrski čisti donos ni večji ko 1000 Din, s tem, da se za državne uslužbence, zasebne in samoupravne uslužbence ter ročne delavce z mesečnim dohodkom do 4000 Din določa eksistenčni minimum 400 Din mesečno in za vsako dete še posebej 100 Din mesečno. Kakor je iz tabele razvidno, so davčne stopnje za male kmete, hišne posestnike itd. nižje ko v prejšnjih načrtih, šele velika posestva, velike hiše itd. bodo od davčnega približno tako kot sedaj, ne sme se pa pozabiti, da odpade dohodnina, katero so dosedaj plačevali velik zemljiški in hišni posestniki, obrtniki, trgovci itd. Zelo znižana je pridobnina podjetij, ki so zavezana javnemu polaganju

računov, kar je v prid naši trgovini in industriji.

Z novim davčnim zakonom odpadejo vse doklade, kakor 150 odstot. doklada, v kateri je zapopadna 60 odstot. bivša deželna doklada in ostale vojne doklade, ter izredne doklade (500 odstot. in 30 odstot.), katere so davčno neenakost še poslabšale. S tem je postal zakon preglednejši, pripravejši, predpis davkov bo znatno olajšan Velikega pomena za našo državo je sestava davčnega odbora, v katere volijo občinski odbori 1/3 vseh članov, s čemer je dano davčnim obvezancem odločujoče sodelovanje pri predpisu davkov. Noben prejšnji načrt davčnega zakona ni dal tako dalekosežnih ugodnosti davčnim obvezancem.

Kot posebna vrлина sedanjega davč. zakona se od gospodarskih krogov navaja, da je v sedanjem zakonu znatno manj zadržev, ko v prejšnjih zakonskih načrtih prepisanih ureditvi potom pravilnika, oziroma uredbe, da so ublažene uredbe glede lazni in da se dopolnilni davek prost vseh samoupravnih doklad.

Kupujte stadionske srečke!

Žrebanje bo nepreklčno dne 25. marca

Produkcija premoga v naši državi v septembru 1928

Kakor redno objavljamo podatke o produkciji premoga v Sloveniji (zadnjič za mesec november 1927), tako imamo sedaj tudi podatke o produkciji premoga v vsej državi. Produkcijska statistika v naši državi nudi izredno malo podatkov, je pa za presojo gospodarskega položaja največje važnosti, v prvi vrsti pa pride tu v poštev produkcija premoga. Premog je gotovo za industrijo in železnice, kakor sploh za vse gospodarstvo najvažnejša surovina. Danes objavljamo statistiko za prvih devet mesecev.

Produkcija in število delavstva je znašalo (vse v tisočih):

	drž.	slov.	del.
povprečno 1913	258	132	?
povprečno 1926	345	138	29
januarja 1927	409	173	30
februarja 1927	385	168	29
marca 1927	377	148	29
aprila 1927	325	134	28
maja 1927	345	136	28
junija 1927	326	132	28
julija 1927	364	141	28
avgusta 1927	428	171	29
septembra 1927	419	165	30

Naša produkcija premoga stalno narašča, kar kaže na razvoj našega gospodarstva. Že trikrat je v prvih devetih mesecih p. l. prekoračila višino 400.000 ton mesečno. V l. 1926. je znašala celokupna produkcija premoga 4.141.000 ton, v prvih 9 mesecih leta 1927 pa že 3.378.000 ton. Tako lahko računamo, da bo v celem letu 1928 znašala nad 4 in pol milijona ton ter bo s tem za ca. 50 odstotkov večja kakor predvojnica produkcija.

Produkcija v Sloveniji je znašala v prvih 11 mesecih lanskega leta 1.738 milijona ton napram 1.494 milijona ton v prvih 11 mesecih leta 1926, bila je torej za 15 odstotkov večja. Dočim je pred vojo Slovenija dala ca. 50 odstotkov vse produkcije premoga v državi, je pa lansko leto računati v Sloveniji samo s 42 odstotki produkcije premoga v celi državi, čeprav se je produkcija od 1913 na 1927 dvignila od 1,6 na 1,9 milijona ton, torej za 20 odstotkov. Ta veliki dvig produkcije v državi je pripisovati predvsem naraščanju produkcije v Srbiji, ki še ni dosegla vseh razvojnih možnosti.

KONKURZI IN LIKVIDACIJE

Konkurzi: Franc Japelj, Ljubljana VII., Celovška cesta; konk. kom. s. dr. Gradnik, uprav. mase dr. A. Svigelj. Prvi zbor upnikov 25. febr., oglasiti do 31. marca, ugotov. narok 14. aprila. — Anton Volpert, trg. trdka, Temerin (prih. do 8. aprila); Zivojin Mitrovič, Šabac; Peter C. Jakanovič, trg., Užice (prih. do 20. marca).

* * *

Družbe z om. zav. 1927. V zadnjem četrtletju lani je bilo v trgovinski register vpisanih 15 novih družb z om. zav. s kapitalom 852.000 Din napram 13 s kapitalom 1.755.000 Din v 3. četrtletju 1927. Skupno se je v teku leta vpisalo 57 družb s kapitalom 4.380.000 Din, dočim se jih je v letu 1926. vpisalo 52 s kapitalom 4.004.000 Din in leta 1925. 48 s kapitalom 5.020.500 Din.

Zborovanje mlekarških zadrug. V nedeljo dne 12. t. m. se je vršilo v Ljubljani v hotelu »Union« zborovanje vseh mlekarških zadrug, včlenjenih pri Zadrugni zvezi. Na tem sestanku se je predvsem razpravljalo o krizi mlekarstva. Radi nastale nadprodke se cene mlečnih izdelkov, zlasti siru, že toliko padle, da prodajajo danes sirame sir po svoji lastni produkcijski ceni. Sklenilo se je, da naj vodi trgovino z mlečnimi izdelki le centrala, ki bi poskrbela za izvoz mlečnih izdelkov, doma v tuzemstvu pa vzdržala cene na primerli višini. Zastopniki mlekarških zadrug so naprosili in naročili vodstvu Osrednjih mlekar. v Ljubljani, da izdela načrt za skupno prodajo vse mlečne produkcije.

Ponovno osnivanje Hrv. gospodarskega društva. V soboto se je vršil sestanek zadrugnikov bivšega Hrv. slav. gospodarskega društva, na katerem so sprejeli pravilnik za osnivanje Hrv. gospodarskega društva kot Zveze zadrug.

Dobave. Drž. rudnik v Zabukovci pri Celju sprejema do 23. t. m. ponudbe glede dobave 130 m³ jamskega lesa. — Drž. rudnik v Brezi do 25. t. m. ponudbe glede dobave 1 kompresorja; do 29. t. m. pa glede dobave 250 m³ jamskega lesa. — Vršile se bodo naslednje oteratne licitacije: 5 in 6. marca t. l. pri kr. redarstvenem ravnateljstvu v Zagrebu glede dobave oblek, 5. marca pri rav. drž. železnic v Subotici glede dobave materiala za gornji ustroj. — 5. marca pri upravi drž. monopolov, ekonomski oddelek, v Belgradu glede dobave papirja; 6. marca pa glede dobave desk in letev. — Natančnejši podatki v zbornici TOI v Ljubljani.

Paster Handelsbank, ki ima interese tudi v Jugoslaviji, n. pr. pri novo ustanovljeni banki »Opšte jugoslavensko bankarsko društvo, a. d., Belgrad (kapital 100 milijonov Din, rezerve 25 milijonov) povišuje kapital od 75 na 100 milijonov švicarskih frankov.

Bodoča produkcija tekstilnih sirovin. Coles Harman, ustanovitelj velike angl. družbe za produkcijo umetne svile »Branson Artificial Silks«, ceni bodočo produkcijo tekstilnih sirovin sledeče: 1926 bombaž 5 milijonov ton, volna 2 milijona ton, nar. svila 37.000 ton, umetna svila 110.000 ton. 1930: bombaž 5 milijonov ton, volna 2 milijona ton, svila nar. 20.000 ton, umetna 250.000 ton. 1936: bombaž 4 milijone ton, volna 2 milijona ton, svila nar. 10.000 ton in umetna 2.500.000 ton. 1940: bombaž 3 milijone ton, volna 2 milijona ton, svila nar. 5000 ton in umetna 5 milijonov ton. Iz teh cenitev je razvidno, da se pripisuje umetni svili v bodočnosti vodilna vloga.

Uvoz lesa v Francijo. Lani je Francija uvozila 1.181.000 ton slavnega lesa, 605.000 ton drogov.

Borzo

Dne 14. februarja 1928.

DENAR

Na deviznem tržišču ni znanih izprememb. Kurzi so se le malenkostno izpremenili pri znatnem prometu. Kakor običajno je Narodna banka pokrila večino potrebe, ker je bilo privatno blago le v devizah: Trst in deloma Berlin. Največ povpraševanja

je bilo za devizo London, potem za Dunaj in Prago. Zanimivo je, da je bilo blago Narodne banke v devizi Trst 301.65, privatno pa 301.50, kar je bil tudi zaključni kurz. Poleg notacij v tabeli je bilo blago Narodne banke v Budimpešti po 955.08 (včera 955.08) in Bruslju 792.85 (včera 792.80).

Devizni tečaji na ljubljanski borzi dne 14. febr. 1928

	povpraš.	pon.	srednji	sr. 13. l.
Amsterdam	—	22.91	—	—
Berlin	1356.50—1359.50	1358.00	1358.00	1358.00
Curih	1093.50—1096.50	1095.00	1095.00	1095.00
Dunaj	800.25—803.25	801.75	801.75	801.75
London	277.13—277.53	277.53	277.53	277.53
Newyork	56.80—57.00	56.90	56.90	56.90
Pariz	—	223.6	—	223.77
Praga	168.40—169.20	168.80	168.80	168.80
Trst	300.50—302.50	301.50	301.50	301.50

Zagreb. Amsterdam 22.89—22.95, Berlin 1356.50—1359.50, Curih 1093.50—1096.50, Dunaj 800.25—803.25, London 277.13—277.93, Newyork 56.80—57, Praga 168.40—169.20, Trst 300.68—302.68.

Belgrad. Amsterdam 22.89—22.95, Berlin 1356.50—1359.50, Budimpešta 993.50—996.50, Curih 1093.50—1096.50, Dunaj 800.25—803.25, London 227.18—227.93, Newyork 56.80—57, Pariz 222.76—224.76, Praga 168.40—169.20, Trst 300.57—302.57.

Curih. Belgrad 9.135, Berlin 123.97, Budimpešta 90.85, Bukarešt 3.19, Dunaj 73.20, London 25.34, Newyork 519.90, Pariz 20.435, Praga 15.41, Trst 27.54, Sofija 3.75, Varšava 58.30, Madrid 88.45.

Trst. Belgrad 33.17—33.20, Curih 362.50—364.50, Dunaj 263.25—269.25, London 92.05—92.07, Newyork 18.80—18.88, Pariz 74.20—74.30.

Dunaj. Devize: Belgrad 1247.375, Kodanj 190, London 34.005, Milan 37.63, Newyork 710, Pariz 27.905, Varšava 79.64, Valute: dolarji 707.25, francoski frank 28.10, lira 37.62, dinar 1242, češkoslovaška krona 21.02.

Praga. Devize: Lira 178.75, Belgrad 59.30, Pariz 132.60, London 164.40, Newyork 33.745.

Dinar: Newyork 175.65, Berlin 7.36, London 277.25.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

V Ljubljani zaklj. Ljublj. kred. po 135, Prastediona denar 875, Strojne 70 bl. V Zagrebu je bilo tržišče bančnih papirjev dosti živahnost, industrijskih pa mirno. Večje se bile zaključene po 135 napram včera 145—148. Za vojno škodo je bila tendenca dosti slaba. Notirala je kasa 436, aranžman 436—430, febr. 433.5—436 (zaključki 438, 434.50, 430, 433), marec 433—437, dec. 450—460. V teku borznega sestanka se je pojavilo nekaj več kupnih nalogov.

Ljubljana. Celjska 164 den., Ljublj. kreditna zaklj. 135, Prastediona 875 den., Kred. z. vod. 160 den., Strojne 70 bl., Večje 140 den., Ruše 235—280, Stavbna 56 den., Sešir 125 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 88, agrari 54.50—55, vojna odškodnina 436, febr. 436—437, marec 437, dec. 457—460, Hrv. esk. 52, Hipo 65—66, Jugo 95.25, Prastediona 875, Ljublj. kred. 135, Sečerana 550, Drava 550—575, Slavonija 11.50, Trbovlje 550—540, Večje 135.

Belgrad. Narodna banka 5900—5950, vojna odškodnina 446, 438.50, ult. febr. 436, 432, ult. marec 439, 432, ult. april 439, 436, Izvozna banka 1020, Zemaljska banka 45, Tob. srečke 89, 7% invest. posoj. 89.50, agrari 55.

Trst. Adria 204, Assicurazioni Generali 6565, Cosulich 176, Rionione adriatica 2890, Tripicovich 256, Split cement 278, Trž. Lloyd 655, Dalmatia 117, Oceania 93.

Dunaj. Podon.-savska-jadr. 87, Hrv. esk. 6.20, Hipo 7.90, Alpine 41.30, Leykam 10.80, Trbovlje 67.10, Kranjska industr. 43.30, Gutmann 29, Mundus 174.75, Slavonija 1.32.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Remeljni smreka-jelka ostrobo monte od 3—5 m deb. od 48/68, 53—73, 58—78, 78—98, 98—108 kg vag. meja 2 vag. po 530, bukov parjeni ostrobo, par. obojeni, plohi 27 in 38 mm 50 in 60 mm od 2 m dalje i, II. fko vag. nakl. post 1 vag. po 650; zaklj. 1 vag. Tendence neizpremenjena.

Dež. pridelki (vse samo ponudbe, slov. post. plač. 30 dni, dob. prompt): Pšenica 78—79 kg 2% baška 385—387.50, slav. 375—377.50, moka 0 g vag. bl., fko Ljubljana, plač. po prejemu 525—530, koruza brška nav. vozn. febr. 287.50, marec 292.50, april 297.50, maj 302.50, činkvantan 297.50; zaklj. 1 vag. pšenice. Tendence čvrsta.

Novi Sad. Pšenica bač. 332.50—342.50, potiska 337.50—347.50, ban. par. Vršac 330—340, gor. ban. 327.50—337.50, sr. 337.50—347.50, rž bač. 295—305, ječmen bač. 295—305, mac. 240—245, oves bč., ban. sr., slav. 250—260, koruza bač. stara 245—255, marec-april 247.50—257.50, april-maj 250—260, bač. bela 250—260, ban. par. Vršac 242.50—252.50, stara 245—255, marec-april 256—260, sr. 240—250, marec-april 247.50—257.50, moka 0 g in gg 475—485, št. 2 455—465, št. 5 435—455, št. 6 370—380, št. 7 300—310, št. 8 235—240, otrobi bač., sr. 210—220, slav. 200—210, fižol bač. beli 360—365. Tendence čvrstejša. Promet: 4 vag. pšenice, 1 vag. ovs, 24 vag. koruze, 4 vag. moke, 2 vag. otrobov, 1 vag. ječmena. Budimpešta (terminska borza), 14. febr. Tendence čvrsta. Pšenica marec 31.52, 31.64, zaključek 31.62—31.64, maj 32.20, 32.30, zaklj. 32.28—32.30, okt. 29.84, 29.86, zaklj. 29.84—29.86, rž marec 30.38, 30.48, zaklj. 30.36—30.38, maj 30.39—30.31, z. klj. 30.26—30.28, okt. zaklj. 24.72—24.76, koruza maj 26.44, 26.54, zaklj. 26.52—26.54, julij 26.88.